

2024/1106

17.4.2024 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1106 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 11 април 2024 година

за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011 и (ЕС) 2019/942 във връзка с подобряването на защитата на Съюза срещу манипулиране на пазара за търговия на едро с енергия

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Откритата и лоялна конкуренция на вътрешния пазар на електроенергия и на газове и осигуряването на еднакви условия на конкуренция за участниците на пазара изискват интегритет и прозрачност на пазарите за търговия на едро с енергия. С Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ се установява широкообхватна рамка за постигането на тази цел. За да се повиши общественото доверие във функционирането на пазарите за търговия на едро с енергия и да се защити ефективно Съюзът от пазарна злоупотреба, Регламент (ЕС) № 1227/2011 следва да бъде изменен, като се отстранят установените в действащата рамка недостатъци, с оглед да се гарантира повече прозрачност и да се увеличи капацитетът за наблюдение, като по този начин се допринесе за стабилизирането на цените на енергията и защитата на потребителите, както и да се осигури по-ефективно разследване и правоприлагане по отношение на случаите на потенциална трансгранична пазарна злоупотреба.
- (2) Финансовите инструменти, включително търгуваните на пазарите за търговия на едро с енергия енергийни деривати, придобиват все по-голямо значение. Все по-тясната взаимовръзка между финансовите пазари и пазарите за търговия на едро с енергия налага Регламент (ЕС) № 1227/2011 да бъде по-добре приведен в съответствие със законодателството за финансовите пазари на Съюза, като например Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, включително по отношение на определенията за манипулиране на пазара и вътрешна информация. Определението за манипулиране на пазара в Регламент (ЕС) № 1227/2011 следва да бъде изменено, за да бъде в съответствие с член 12 от Регламент (ЕС) № 596/2014. За тази цел определението за манипулиране на пазара съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 следва да бъде изменено, за да обхване сключването на сделки или издаването, изменението или отнемането на всякакви нареждания за търгуване, както и всеки друг тип действие по отношение на енергийни продукти на едро, което дава или е вероятно да даде неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро; определя или е вероятно да определи, от лице или лица, действащи съвместно, цената на един или повече енергийни продукта на едро на изкуствено равнище; или използва фиктивно средство или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или е вероятно да се дадат неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро. Във връзка с това, с оглед на привеждането в съответствие с Регламент (ЕС) № 596/2014, понятието за друг тип действие, свързано с енергийни продукти на едро, следва да включва, но не следва да се ограничава до действия като претрупване с поръчки, оцветяване на лентата или стимулиране на тенденция.

⁽¹⁾ ОВ С 293, 18.8.2023 г., стр. 138.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 29 февруари 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 18 март 2024 г.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1).

- (3) Определението за вътрешна информация също следва да бъде изменено, за да бъде в съответствие с Регламент (ЕС) № 596/2014. По-специално, ако вътрешната информация се отнася до процес, който протича на няколко етапа, всеки етап от процеса, както и целият процес, може да представлява вътрешна информация. Междинният етап в продължителен процес може сам по себе си да представлява поредица от конкретни обстоятелства или конкретно събитие, които съществуват или по отношение на които въз основа на цялостна оценка на наличните в съответния момент фактори е налице реалистична перспектива, че ще възникнат. Това обаче не следва да се тълкува в смисъл, че трябва да бъде взета предвид степента на въздействие на тази поредица от обстоятелства или на това събитие върху цените на съответните енергийни продукти на едро. Даден междинен етап на продължителен процес следва да бъде считан за вътрешна информация, ако сам по себе си отговаря на предвидените в настоящия регламент критерии за вътрешна информация.
- (4) Настоящият регламент не засяга регламенти (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, (ЕС) № 596/2014 и (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾ и Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾, както и прилагането на конкурентното право на Съюза по отношение на практиките, обхванати от настоящия регламент.
- (5) Основен аспект в сътрудничеството и откриването на потенциални нарушения на настоящия регламент както на пазарите за търговия на едро с енергия, така и на финансовите пазари, представлява обменът на информация между националните регулаторни органи и компетентните финансови органи на държавите членки. С оглед на обмена на информация на национално равнище между компетентните органи съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014 националните регулаторни органи следва да споделят съответната информация, която получават, с компетентните финансови органи на държавите членки и националните органи за защита на конкуренцията.
- (6) Когато информацията, предоставена на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (наричана по-нататък „Агенцията“), не е или вече не е чувствителна в търговско отношение или от гледна точка на сигурността, Агенцията следва да може да предоставя тази информация на участниците на пазара и широката общественост по достъпен начин с цел да допринесе за по-доброто познаване на пазарите за търговия на едро с енергия. Това следва да включва възможността Агенцията да публикува обобщена информация за организирания пазари (ОП), платформите за вътрешна информация (ПВИ) и регистрираните механизми за докладване (РМД) в съответствие с приложимото право за защита на данните с цел подобряване на прозрачността на пазарите за търговия на едро с енергия и при условие че не се нарушава конкуренцията на тези енергийни пазари.
- (7) Когато информацията, предоставена на Агенцията, не е или вече не е чувствителна в търговско отношение, Агенцията следва да може да предоставя за научни цели своята база данни, която не е чувствителна в търговско отношение, при спазване на изискванията за поверителност, с цел да допринесе за по-доброто познаване на пазарите за търговия на едро с енергия. Целта е по този начин да се подпомогне изграждането на доверие в пазарите за търговия на едро с енергия и да се насърчи развитието на знанията относно функционирането на тези пазари. Агенцията следва да установи и да оповести публично правилата, съгласно които ще предоставя по справедлив и прозрачен начин достъп до информацията за научни цели и за целите на прозрачността.
- (8) За да се повиши допълнително прозрачността на пазара на Съюза за търговия на едро с енергия и да се допринесе за общата стратегия на Съюза за енергийните данни, Агенцията следва да разработи и поддържа цифров референтен център, съдържащ информация относно данните за пазара за търговия на едро с енергия в Съюза („референтен център“). Агенцията следва да оповестява публично, по удобен за ползване начин, части от информацията, която събира съгласно настоящия регламент, включително, наред с другото, информацията относно търгуването на извънборсови договори за търговия на едро с енергия, споразумения за закупуване на електроенергия и договори за разлика. Всички данни, публично оповестени в референтния център, следва да подлежат на разпоредбите на настоящия регламент и на приложимото право за защита на данните.
- (9) ОП, които извършват дейности във връзка с търговията с енергийни продукти на едро, които са финансови инструменти съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 15 от Директива 2014/65/ЕС, следва да подлежат на надлежно лицензиране съгласно изискванията на посочената директива.
- (10) Технологиите в областта на търговията претърпяха съществено развитие през последното десетилетие и понастоящем се използват все по-широко на пазарите за търговия на едро с енергия. Много участници на пазара използват алгоритмична търговия и високочестотни алгоритмични методи с ограничена или нулева човешка намеса. Произтичащите от тези практики рискове следва да бъдат разгледани съгласно предвиденото в Регламент (ЕС) № 1227/2011.

(5) Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

(6) Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).

(7) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

- (11) Спазването на задълженията за докладване съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 и качеството на данните, които Агенцията получава, са от изключително значение, за да се гарантира ефективното наблюдение и откриване на потенциални нарушения при постигането на целта на посочения Регламент. Несъответствията в качеството, форматирането, надеждността и разходите по отношение на данните за търговията оказват отрицателно въздействие върху прозрачността, защитата на потребителите и пазарната ефективност. За да може Агенцията да изпълнява ефективно своите задачи и функции, е от съществено значение получената от нея информация да е точна и пълна.
- (12) Настоящият режим на докладване се нуждае от оптимизиране с оглед подобряване на осъществяването от Агенцията на наблюдение на пазара за търговия на едро с енергия и разширяване на пълнотата на събираните данни. Обхватът на събираните данни следва да бъде разширен, за да се преодолеят пропуските в него, и следва да включва свързаните пазари, новите балансиращи пазари, договорите за балансиращите пазари, разпределеният капацитет за пренос и продуктите, които потенциално могат да бъдат доставени в Съюза. От ОП следва да се изисква да предоставят на Агенцията данни, свързани с регистъра на нарежданията, или, при поискване — незабавно да предоставят на Агенцията достъп до регистъра на нарежданията. Също така регистрите на нарежданията следва да бъдат водени от лица, които по занятие организират сделки и са обект на задължението за наблюдение и докладване на предполагаеми нарушения на настоящия регламент.
- (13) Задълженията за докладване относно участниците на пазара следва да се свеждат до минимум чрез събирането на необходимата информация или части от нея от съществуващите източници, когато това е възможно. Участниците на пазара не могат лесно да записват и докладват данни за ОП. Поради това тези данни следва да се предоставят на Агенцията от съответните ОП или от трети лица, действащи от тяхно име.
- (14) Всяко обработване на лични данни, извършвано в рамките на настоящия регламент, като например обмен или предаване на лични данни между съответните национални органи и докладване от страна на националните регулаторни органи, следва да се осъществява в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, а всеки обмен или предаване на информация от Агенцията следва да се осъществява в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾.
- (15) ПВИ следва да играят важна роля за ефективното разкриване на вътрешна информация. За улесняване на достъпа до информацията и повишаване на прозрачността вътрешната информация следва задължително да бъде разкривана на специални ПВИ. Участниците на пазара могат, само в допълнение, да продължат да използват други канали, включително уебсайтове на участниците на пазара, за разкриване на вътрешна информация. За да се гарантира доверието в ПВИ, те следва да подлежат на лицензиране съгласно настоящия регламент. ПВИ, включително регистрираните от Агенцията съгласно член 11 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията ⁽¹⁰⁾, следва да отговарят на изискванията за лицензиране и правото за защита на данните. Агенцията следва да има правомощието да отнема такъв лиценз в определени случаи, като същевременно спазва процесуалните гаранции, посочени в член 14, параграфи 6, 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾. Отнемането на лиценз не следва да възпрепятства даден субект да кандидатства за нов лиценз като ПВИ пред Агенцията. ПВИ, регистрирани от Агенцията съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 и включени в изготвения от нея списък на ПВИ, следва да могат да продължат да извършват дейността си, докато Агенцията вземе решение за лицензиране съгласно настоящия регламент. ПВИ следва да разполагат с механизми, позволяващи бърза и ефективна проверка на докладите за вътрешната информация. При разработването на такива механизми ПВИ могат да включват участници на пазара.
- (16) За да се рационализира и повиши ефективността на докладването на данни пред Агенцията, информацията следва да се предоставя чрез РМД, чиято дейност следва да бъде лицензирана от Агенцията съгласно настоящия регламент.. РМД, включително регистрираните от Агенцията съгласно член 11 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, следва да изпълняват изискванията за лицензиране и правото за защита на данните. Агенцията следва да поддържа регистър на РМД, които е лицензирала. Агенцията следва да има правомощието да отнема такъв лиценз в определени случаи, като същевременно спазва процесуалните гаранции, посочени в член 14, параграфи 6, 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2019/942. Отнемането на лиценз не следва да възпрепятства даден субект да кандидатства за нов лиценз като РМД пред Агенцията. РМД, регистрирани от Агенцията съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 и включени

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

⁽¹⁰⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията от 17 декември 2014 г. за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването на данни (ОВ L 363, 18.12.2014 г., стр. 121).

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).

в изготвяния от нея списък на РМД, следва да могат да продължат да извършват дейността си, докато Агенцията вземе решение за лицензиране съгласно настоящия регламент. РМД следва да разполагат с механизми, позволяващи ефективна проверка на докладите за сделките. При разработването на такива механизми РМД могат да включват участници на пазара.

- (17) За да се улесни наблюдението във връзка с откриването на потенциална търговия, основана на вътрешна информация, събирането на вътрешна информация трябва да бъде приведено в съответствие с настоящите процедури за докладване на данни за търговията.
- (18) Лицата, които по занятие организират или извършват сделки, следва да са задължени да докладват за съмнителни сделки, които са в нарушение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 във връзка с търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара, и за да се укрепи възможността за правоприлагане при такива нарушения, те следва също така да бъдат задължени да докладват за подозрителни нареждания и потенциални нарушения на задължението за публикуване на вътрешна информация. Лицата, които предлагат пряк електронен достъп и водят регистри на нарежданията, се считат за лица, които организират сделки по занятие.
- (19) В Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията ⁽¹²⁾ се предвижда възможността за участие на трети държави в единното свързване на пазарите на Съюза за ден напред и в рамките на деня в електроенергийния сектор. Тъй като операторите за свързване на пазарите използват специфичен алгоритъм за съчетаване на офертите за покупка и офертите за продажба по оптимален начин, нарежданията за търгуване могат в резултат на това да бъдат издадени в трета държава, участваща в единното свързване на пазарите на Съюза за ден напред и в рамките на деня, но това да доведе до договор за доставяне на електроенергия в Съюза. В определенията за енергийни продукти на едро съгласно настоящия регламент следва да попадне и издаването на такива нареждания за търгуване в трети държави, участващи в единното свързване на пазарите на Съюза за ден напред и в рамките на деня, което може да доведе до доставка в Съюза.
- (20) За да се получи точна, обективна и надеждна оценка на цената на доставките на втечен природен газ (ВПП) за Съюза, Агенцията следва да събира всички пазарни данни за ВПП, които са необходими за изготвянето на оценка на дневната цена на ВПП и бенчмаркове за ВПП. Оценката на цената на ВПП и бенчмаркът за ВПП следва да се основават на всички сделки, отнасящи се до доставките на ВПП за Съюза. Агенцията следва да бъде оправомощена да събира съответните пазарни данни от всички участници, извършващи доставки на ВПП за Съюза, които следва да бъдат задължени да докладват на Агенцията всички свои пазарни данни за ВПП възможно най-близо до реално време, доколкото позволяват технологиите, или след сключването на сделка, или след подаването на оферта „купува“ или „продава“ за сключване на сделка. Оценката на цената на ВПП на Агенцията следва да включва най-пълния набор от данни, включително цените по сделките и цените на офертите „купува“ и „продава“ за доставки на ВПП за Съюза. Ежедневното оповестяване на тази обективна оценка на цената на ВПП и на спреда, установен в сравнение с други референтни цени на пазара под формата на бенчмаркове за ВПП, проправя пътя за доброволното му възприемане от участниците на пазара като референтната цена в техните договори и сделки. След като бъдат установени, оценката на цената на ВПП и бенчмаркът за ВПП биха могли също така да се превърнат в референтна ставка за договорите за деривати, използвани за хеджиране на цената на ВПП, или разликата в цената между цената на ВПП и цените на другите видове газ.
- (21) Делегирането на задачи и отговорности може да бъде ефективен инструмент за намаляване на дублирането на задачи, насърчаване на сътрудничеството и има за цел намаляване на тежестта за участниците на пазара. Поради това следва да се предвиди ясно правно основание за такова делегиране. Националните регулаторни органи следва да могат да делегират задачи и отговорности на друг национален регулаторен орган или на Агенцията, с предварително съгласие от органа, на който се делегира. Националните регулаторни органи следва да могат да въвеждат специфични условия и да ограничават обхвата на делегирането до това, което е необходимо за ефективния надзор на трансграничните участници или групи на пазара. При делегирането следва да се спазва принципът да се предоставя компетентност на органа, който е в най-добра позиция да предприеме действия по въпроса.
- (22) Правилата за изпълнение на задълженията на националните регулаторни органи и на Агенцията следва да гарантират, че конфликтите на интереси се избягват във възможно най-голяма степен.
- (23) Необходима е единна и по-стабилна рамка за предотвратяване на манипулирането на пазара и други нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011 в държавите членки. За да се гарантира последователното прилагане на административните глоби във всички държави членки за нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011, същият регламент следва да бъде изменен, така че да се предвиди списък на административните глоби и други административни мерки, които следва да бъдат на разположение на националните регулаторни органи, както и списък с критерии за определяне на строгостта на тези административни глоби. По-специално размера на административните глоби, които могат да бъдат наложени в конкретен случай, следва да може да достига максималното равнище, предвидено в настоящия регламент. Настоящият регламент обаче не ограничава възможността на държавите членки да предвиждат по-ниски административни глоби за конкретни случаи. Санкциите за нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011 следва да бъдат пропорционални, ефективни и възпиращи

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на преговарянето (ОВ L 197, 25.7.2015 г., стр. 24).

и следва да отразяват вида на нарушението, като се взема предвид принципът *ne bis in idem*. Приемането и публикуването на административни глоби следва да зачита основните права, определени в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“). Административните глоби и другите административни мерки представляват допълващите се елементи на ефективния режим на правоприменение. За постигането на хармонизиран надзор на пазара за търговия на едро с енергия е необходим последователен подход между отделните национални регулаторни органи. За да изпълняват своите задачи, на националните регулаторни органи следва да бъдат предоставени подходящи ресурси.

- (24) Когато участник на пазара, който не пребивава или не е установен в Съюза, извършва дейност в рамките на Съюза, той следва да определи представител в Съюза. Представителят следва да бъде изрично определен с писмено пълномощно от участника на пазара като упълномощен да действа от негово име. Националните регулаторни органи или Агенцията следва да могат да се обръщат към представителя във връзка със задълженията, предвидени в настоящия регламент.
- (25) Към днешна дата надзорът и изпълнението на дейностите съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 са отговорност на държавите членки. Случаите на пазарна злоупотреба са във все по-голяма степен с трансграничен характер и често засягат няколко държави членки. От гледна точка на юрисдикцията, действията по правоприменение при случаи на трансгранична пазарна злоупотреба могат да бъдат затруднени при определянето на националния регулаторен орган, който би бил в най-добра позиция да проведе съответното разследване.
- (26) Случаите на пазарна злоупотреба, обхващащи множество трансгранични елементи и установени в трети държави участници на пазара, също могат да породят сериозни затруднения от гледна точка на правоприменението. Действащата надзорна рамка не е подходяща за желаното равнище на пазарна интеграция. Трябва да бъдат взети мерки по отношение на липсата на механизъм, гарантиращ възможно най-добрите надзорни решения в трансгранични случаи, при които за предприемане на съвместни действия от националните регулаторни органи и Агенцията понастоящем са необходими сложни договорености и при които съществуват разнородни режими на надзор. Необходимо е да се създаде ефикасен и ефективен режим за надзор и разследване на тези случаи на пазарна злоупотреба, които поради характеристиките си, засягащи целия Съюз, не могат да бъдат преодолені със самостоятелни действия на държава членка.
- (27) Разследването на нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011 с трансгранично измерение следва да се извършва в рамките на единен процес на равнището на Съюза. Освен това тези разследвания могат да бъдат извършвани по-добре на равнището на Съюза, тъй като тяхното въздействие се разпростира отвъд територията на една държава членка. Сложността на трансграничните случаи и необходимостта да се осигурят достатъчно ресурси за такива случаи изискват участието на Агенцията, особено на един по-интегриран пазар за търговия на едро с енергия. От влизането в сила на Регламент (ЕС) № 1227/2011 Агенцията натрупа значителен опит в наблюдението и събирането на съответните данни за пазарите за търговия на едро с енергия в Съюза с оглед гарантиране на техния интегритет и прозрачност. Въз основа на този опит Агенцията следва да бъде оправомощена да провежда разследвания с цел борба с нарушенията на Регламент (ЕС) № 1227/2011, включително чрез назначаване на независим разследващ служител в Агенцията. Агенцията следва да провежда такива разследвания в сътрудничество с националните регулаторни органи и други съответни органи с цел подпомагане и допълване на техните дейности по правоприменение и като се взема предвид принципът *ne bis in idem*. Освен това, в контекста на провежданите от Агенцията разследвания, когато е необходимо, съответните национални регулаторни органи следва да си сътрудничат при подпомагането на Агенцията. При упражняването на своите правомощия Агенцията следва да може да дава приоритет, ако е необходимо, на случаите с най-голямо трансгранично въздействие.
- (28) За да изпълнява възложените ѝ нови задължения, по-специално тези, свързани с разширените правомощия за разследване при трансгранични случаи, Агенцията следва да разполага с подходящи ресурси, включително необходимия персонал.
- (29) Основният критерий, чрез който да се определи дали даден случай има трансгранично измерение, се отнася до доставката на енергийни продукти на едро в определен брой държави членки. По технически причини обаче има случаи, в които не е възможно да се установи географското местоположение на доставката на енергийни продукти на едро. Например, когато доставката на енергийни продукти на едро се извършва или се предполага, че се извършва в тръжна зона, която обхваща територията или част от територията на най-малко две държави членки на пазарите на електроенергия на едро за ден напред и в рамките на деня, не е възможно да се установи точното място на тази доставка в тази зона. Същото се отнася и за доставка на енергийни продукти на газ, която се извършва или се предполага, че се извършва в зони за балансиране на газ, които обхващат територията или част от територията на най-малко две държави членки. За да се гарантира, че Агенцията предприема действия при действително трансгранични случаи, за разлика от случаи, които имат единствено национално измерение, доставката на енергийни продукти на едро в рамките на тръжна зона или зона за балансиране, която обхваща територията на най-малко две държави членки, следва да се счита за доставка в една-единствена държава членка. Съответните национални регулаторни органи обаче следва да запазят правото си също да поискат участието на Агенцията при случаи с трансгранично измерение съгласно настоящия регламент, както и правото си на възражение съгласно настоящия регламент.

- (30) Агенцията следва да бъде оправомощена да провежда всякакви необходими разследвания, като извършва проверки на място, взема показания, както и като отправя искания за информация — чрез обикновено искане или чрез решение — до разследваните лица, когато предполагаемите нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011 имат ясно трансгранично измерение. За да се гарантира ефективността на проверките на място, длъжностните лица и другите лица, упълномощени или назначени от Агенцията да извършват проверката на място, следва да бъдат оправомощени да влизат в служебни помещения, в които може да се съхранява търговска документация, и в частни помещения на директори, управители или други членове на персонала на предприятия, засегнати от разследване. Всякакви разследвания на частни помещения при проверки на място обаче следва да бъдат предмет на мотивирано решение на Агенцията и на предварително разрешение от национален съдебен орган.
- (31) При извършването на проверките на място и при отправянето на искания за информация до разследваните лица Агенцията следва да си сътрудничи тясно и активно със съответните национални регулаторни органи, които следва да ѝ оказват необходимото съдействие, включително когато дадено лице откаже да бъде подложено на проверка на място или да предостави исканата информация. Освен това в хода на проверката на място длъжностните лица и другите лица, упълномощени или назначени от Агенцията да извършат проверката на място, следва да бъдат оправомощени да запечатват търговските помещения за периода от време, необходим за проверката на място. Освен в надлежно обосновани случаи, запечатването не следва да се прави за повече от 72 часа. Освен това длъжностните лица, които извършват проверките на място, следва да разполагат с правомощия да искат всякаква информация, която има отношение към предмета и целта на проверката на място.
- (32) Агенцията следва да бъде оправомощена да налага периодични имуществени санкции, за да се гарантира спазването на решенията ѝ относно проверките на място и исканията за информация, приети в контекста на трансгранично разследване. Агенцията обаче не следва да бъде оправомощена да налага глоби. Всички периодични имуществени санкции, налагани от Агенцията, следва да бъдат пропорционални, ефективни и възпиращи и да гарантират ефикасни трансгранични разследвания. Важно е да се спазват изцяло процесуалните гаранции и основните права на разследваните от Агенцията лица. Всяко действие на Агенцията следва да бъде пропорционално и да гарантира надлежно провеждане на съдебния процес и правото на защита на лицето. Поверителността на информацията, предоставена от разследваните лица, следва да бъде защитена и информацията да бъде обменяна в съответствие с приложимите правила на Съюза за защита на данните.
- (33) В края на всяко разследване Агенцията следва да изготвя доклад за разследването, включващ нейните констатации и всички доказателства, на които се основават тези констатации. Докладът за разследването следва да бъде представен на националните регулаторни органи на съответните държави членки, които от своя страна, без да се засяга изключителната им компетентност да определят дали е извършено нарушение, следва да предприемат всякакви необходими правоприлагащи мерки, включително, когато е целесъобразно, налагане на глоби, в съответствие с настоящия регламент и националното право. Националните регулаторни органи следва да направят всичко възможно, за да осигурят подходящи последващи действия във връзка с докладите за разследване на Агенцията.
- (34) Агенцията следва редовно да информира Европейския парламент и Съвета за своите дейности във връзка с трансгранични разследвания. За тази цел Агенцията следва редовно да представя на Европейския парламент и на Съвета резюмета на докладите си от разследванията. Тези резюмета следва да се представят в обобщена и анонимизирана форма и следва да се разглеждат като поверителни, наред с другото, и с оглед на необходимостта да се защити целта на въпросните трансгранични разследвания в съответствие с Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾.
- (35) Всички решения, приети от Агенцията съгласно настоящия регламент, следва да подлежат на контрол от Съда на Европейския съюз, включително решенията, с които Агенцията е наложила периодични имуществени санкции. Настоящият регламент не засяга компетентността на националните съдилища за преразглеждане на решения, приети от компетентните национални юрисдикции съгласно настоящия регламент, като например разрешения от национални съдебни органи в контекста на проверки на място, извършвани от Агенцията, или твърдения за нередности съгласно националните правила относно привеждането в изпълнение на периодични имуществени санкции.
- (36) Настоящият регламент зачита основните права и спазва принципите, признати по-специално в Хартата, и най-вече правото на защита на личните данни, свободата на стопанска инициатива, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, както и правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление, и трябва да бъде тълкуван и прилаган в съответствие с тези права и принципи.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

- (37) С цел да се установят необходимите подробности, за да се гарантира ефективността на настоящия регламент, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с изменението на настоящия регламент чрез приваждане в съответствие на имащите отношение определения в случаите, предвидени в настоящия регламент, с цел осигуряване на съгласуваност с друго съответно право на Съюза в областта на финансовите услуги и енергетиката и чрез актуализиране на тези определения единствено с цел отчитане на бъдещото развитие на пазарите за търговия на едро с енергия, както и във връзка с допълването на настоящия регламент чрез уточняване на начините, по които ПВИ и РМД трябва да изпълняват съответните си задължения, подробностите относно процеса на отнемане на лиценз и процеса на плавно заместване, както и съответните процесуални гаранции, и чрез определяне, като се вземат предвид националните особености, на минимални прагове за установяването на събития, които, ако бъдат оповестени публично, биха могли да окажат значително въздействие върху цените на енергийните продукти на едро. При определянето на такива прагове Комисията следва да вземе под внимание осигуряването на съгласуваност с друго съответно право на Съюза в областта на финансовите услуги и енергетиката. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽¹⁴⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (38) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁵⁾.
- (39) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно подобряване на защитата на Съюза срещу манипулиране на пазара за търговия на едро с енергия, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) № 1227/2011

Регламент (ЕС) № 1227/2011 се изменя, както следва:

- 1) Позоваванията на Регламенти (ЕО) № 713/2009 и (ЕО) № 714/2009 и на Директива 2003/6/ЕО се заменят, както следва:
 - а) позоваването на „член 15, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 713/2009“ в член 16, параграф 6 се заменя с позоваване на „член 22, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2019/942“;
 - б) позоваването на „Регламент (ЕО) № 714/2009“ в член 2, точка (1), втора алинея, буква а), в член 4, параграфи 5 и 6, в член 6, параграф 2, буква г) и в член 8, параграф 6, втора алинея се заменят с позоваването на „Регламент (ЕС) 2019/943“;
 - в) позоваването на „член 9 от Директива 2003/6/ЕО“ в член 1, параграф 3, първа алинея и в член 16, параграф 2, втора алинея се заменя с позоваване на „член 2 от Регламент (ЕС) № 596/2014“;
 - г) позоваването на „член 11 от Директива 2003/6/ЕО“ в член 2, точка 9 се заменя с позоваване на „член 22 от Регламент (ЕС) № 596/2014“;
 - д) позоваванията на „Директива 2003/6/ЕО“ и на „член 9 от посочената директива“ в член 16, параграф 3, буква б) се заменят с позоваванията съответно на „Регламент (ЕС) № 596/2014“ и на „член 2 от посочения регламент“

⁽¹⁴⁾ OB L 123, 12.5.2016 г., стр. 1..

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (OB L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

2) Член 1 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Настоящият регламент се прилага по отношение на търговията с енергийни продукти на едро. Той не засяга прилагането на регламенти (ЕС) № 648/2012 (*), (ЕС) № 596/2014 (**), (ЕС) № 600/2014 (***) на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (****) по отношение на дейности, включващи финансови инструменти съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 15 от Директива 2014/65/ЕС, както и прилагането на конкурентното право на Съюза по отношение на практиките, обхванати от настоящия регламент.

(*) Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета на 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

(**) Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1).

(***) Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).

(****) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).“;

б) в параграф 3 се добавя следната алинея:

„Агенцията, националните регулаторни органи, ЕОЦКП и компетентните финансови органи на държавите членки обменят редовно и ако е възможно веднъж на три месеца съответната информация и данни относно потенциални нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014, свързани с енергийни продукти на едро, обхванати от настоящия регламент.“;

в) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Управителният съвет на Агенцията гарантира, че Агенцията изпълнява възложените ѝ задачи съгласно настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета (*), както и че Агенцията разпределя необходимите ресурси, включително човешки ресурси, за изпълнение на новите задължения, които са ѝ възложени.

(*) Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).“

3) Член 2 се изменя, както следва:

а) точка 1 се изменя, както следва:

і) втората алинея се изменя, както следва:

— буква в) се заменя със следното:

„в) информация, която трябва да се разкрие в съответствие с правни или регулаторни разпоредби на равнището на Съюза или на национално равнище, пазарни правила и договори или обичайни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия, доколкото тази информация вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро;“

— вмъква се следната точка:

„ва) информация, която е предадена от участник на пазара или от други лица, действащи от името на участника на пазара, на доставчик на услуги, търгуващ от името на участника на пазара, и свързана с текущи нареждания на участника на пазара за енергийни продукти на едро, която е точна по своето естество и се отнася пряко или косвено за един или повече енергийни продукти на едро; и“;

ii) третата алинея се заменя със следното:

„Информацията се счита за точна по своето естество, ако посочва набор от обстоятелства, които съществуват или може разумно да се очаква да възникнат, или събитие, което е настъпило или може разумно да се очаква да настъпи, и ако е достатъчно конкретна, за да дава възможност да се направи извод за вероятното въздействие на този набор от обстоятелства или това събитие върху енергийните продукти на едро. Информацията може да се счита за точна по своето естество, ако се отнася за продължителен процес, който е предназначен да породи или води до определени обстоятелства или определено събитие, включително бъдещи обстоятелства или бъдещи събития, и също ако се отнася за междинните етапи на този процес, които са свързани с пораждането или довеждането до тези бъдещи обстоятелства или бъдещи събития.

Междинен етап при продължителен процес се счита за вътрешна информация, ако сам по себе си отговаря на критериите за вътрешна информация съгласно посоченото в първата алинея от настоящата буква.

За целите на първата алинея от настоящата буква информацията се счита за пряко или косвено свързана с енергийния продукт на едро, ако е възможно да окаже въздействие върху търсенето, предлагането или цените на енергиен продукт на едро или върху очакванията за търсенето, предлагането или цените на енергиен продукт на едро.

За целите на първата алинея от настоящата буква информация, която, ако бъде публично оповестена, вероятно би повлияла значително на цените на енергийните продукти на едро, означава информация, която разумен участник на пазара вероятно би използвал като част от мотивите за своето решение или решения относно търговията с енергийни продукти на едро;“;

б) точка 2 се заменя със следното:

„2) „манипулиране на пазара“ означава:

а) сключване на сделка или издаване, изменение или отнемане на нареждане за търгуване или извършване на друг тип действие, свързано с енергийни продукти на едро, което:

i) дава или е вероятно да даде неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;

ii) определя или е вероятно да определи, от лице или лица, действащи съвместно, цената на един или повече енергийни продукта на едро на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че такава сделка или такова нареждане за търгуване са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия; или

iii) използва фиктивно средство или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или е вероятно да се дадат неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;

б) разпространяване на информация по медиите, включително по интернет или с всякакви други средства, която дава или е възможно да даде лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставката, търсенето или цената на енергийните продукти на едро, включително разпространяване на слухове и на неверни или заблуждаващи новини, когато лицето, извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща.

Когато се разпространява информация за журналистически цели или художествено изразяване, такова разпространяване на информация се оценява, като се вземат предвид правилата за свободата на пресата и свободата на изразяване на мнение в другите медии, освен ако:

i) лицата извличат пряко или косвено предимства или печалба от разпространяването на въпросната информация; или

ii) разкриването или разпространяването се извършва с намерение подвеждане на пазара що се отнася до доставките, търсенето или цената на едро на енергийните продукти;

или

- в) предаване на невярна или подвеждаща информация или предоставяне на неверни или подвеждащи входни данни във връзка с бенчмарк, когато лицето, извършило предаването на информацията или предоставянето на входните данни, е знаело или е следвало да знае, че те са неверни или подвеждащи, или е извършило друг тип действие, водещо до манипулиране на изчисляването на бенчмарк.

Като манипулиране на пазара може да се определи поведението на юридическо лице или — в съответствие с правото на Съюза или националното право — на физическо лице, което участва в решението за извършване на дейности за сметка на съответното юридическо лице;“;

в) точка 4 се изменя, както следва:

i) букви а) и б) се заменят със следното:

- „а) договори за доставяне на електроенергия или природен газ, включително ВПП, при които доставката е в Съюза, или договори за доставяне на електроенергия, които могат да доведат до доставка в Съюза в резултат от единно свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня;
- б) деривати, свързани с електроенергия или природен газ, произведени, търгувани или доставени в Съюза, или деривати, свързани с електроенергия, които могат да доведат до доставка в Съюза в резултат на единно свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня;“;

ii) добавят се следните букви:

- „д) договори, свързани със съхранение на електроенергия или природен газ в Съюза;
- е) деривати, свързани със съхранение на електроенергия или природен газ в Съюза;“;

г) точка 7 се заменя със следното:

- „7) „участник на пазара“ означава всяко лице, включително оператори на преносни системи, оператори на разпределителни системи, оператори на системи за съхранение и оператори на системи за ВПП, което сключва сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия;“;

д) вмъква се следната точка:

- „8а) „лице, което по занятие организира или извършва сделки“ означава лице, което се занимава професионално с приемането и предаването на нареждания за сделки или с изпълнението на сделки с енергийни продукти на едро;“;

е) вмъкват се следните точки:

- „11а) „оператор на разпределителна система“ означава оператор на разпределителна система съгласно определението в член 2, точка 6 от Директива 2009/73/ЕО и член 2, точка 29 от Директива (ЕС) 2019/944;
- 11б) „оператор на система за съхранение“ означава оператор на система за съхранение съгласно определението в член 2, точка 10 от Директива 2009/73/ЕО или оператор на „съоръжение за съхраняване на енергия“ съгласно определението в член 2, точка 60 от Директива (ЕС) 2019/944;
- 11в) „оператор на система за ВПП“ означава оператор на система за ВПП съгласно определението в член 2, точка 12 от Директива 2009/73/ЕО;“;

ж) добавят се следните точки:

- „16) „регистриран механизъм за докладване“, или „РМД“ означава юридическо лице, лицензирано съгласно настоящия регламент да докладва или да предоставя услуги по докладване на данни за сделки, включително нареждания за търгуване, и основни данни на Агенцията от свое име или от името на участниците на пазара;
- 17) „платформа за вътрешна информация“, или „ПВИ“ означава лице, лицензирано съгласно настоящия регламент да предоставя услуги по управление на платформа за разкриване на вътрешна информация и за докладване на разкритата вътрешна информация на Агенцията от името на участниците на пазара;
- 18) „алгоритмична търговия“ означава търговия, включително високочестотна търговия, с енергийни продукти на едро, при която индивидуалните параметри на нарежданията за търгуване се определят автоматично от компютърен алгоритъм, например дали да се подаде нареждането, срокът, цената или количеството на нареждането или начинът на управление на подаденото нареждане, при ограничена или нулева човешка намеса, като не се включват системите, които се използват единствено за насочване на нареждания до един или няколко организирани пазара, за обработка на нареждания без определяне на параметри за търговия, за потвърждаване на нареждания или за обработка на вече сключени сделки;

- 19) „пряк електронен достъп“ означава споразумение, при което член, участник или клиент на организиран пазар позволява на друго лице да използва неговия код за търгуване, за да може лицето да предава по електронен път нареждания за търгуване, свързани с енергийни продукти на едро, пряко до организирания пазар, включително споразумения, които включват използването от страна на лицето на информационно-технологичната инфраструктура на члена, участника или клиента, или всяка система за връзка, предоставена от члена, участника или клиента, за предаване на нарежданията за търгуване (пряк достъп до пазара), както и споразумения, при които тази инфраструктура не се използва от лице (спонсориран достъп);
- 20) „организиран пазар“, или „ОП“ означава енергийна борса, енергиен брокер, платформа за енергийни мощности или всяка друга система или механизъм, където многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на енергийни продукти на едро си взаимодействат по начин, който може да доведе до сделка;
- 21) „регистър на нарежданията“ означава всички подробни данни за сделки с енергийни продукти на едро, които се изпълняват на ОП, включително съгласувани и несъгласувани нареждания, както и генерирани от системата нареждания и събития от жизнения цикъл;
- 22) „бенчмарк“ означава индекс съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 3 от Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета (*), въз основа на който се определя сумата, дължима по даден енергиен продукт на едро, или договор, свързан с енергиен продукт на едро, или стойността на енергиен продукт на едро;
- 23) „търговия с ВПГ“ означава оферти „купува“ или „продава“ или сделки, включително, но не само тези, които се извършват извънборсово или на ОП, за покупка или продажба на ВПГ:
 - а) при които мястото на доставка е определено в Съюза;
 - б) които водят до доставка в Съюза; или
 - в) при които един контрагент регазифицира ВПГ на терминал в Съюза;
- 24) „пазарни данни за ВПГ“ означава записи на оферти „купува“ или „продава“ или сделки за търговия с ВПГ със съответната информация;
- 25) „участник на пазара на ВПГ“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо от неговото място на учредяване или седалище, което извършва търговия с ВПГ;
- 26) „оценка на цената на ВПГ“ означава определянето на дневна референтна цена за търговия с ВПГ в съответствие с методика, определена от Агенцията;
- 27) „бенчмарк за ВПГ“ означава определянето на спред между оценката на дневната цена на ВПГ и цената на сегълмент за договор с най-кратък срок за изпълнение на пазара TTF Gas Futures, която се определя ежедневно от ICE Endex Markets B.V.

(*) Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1).“

- 4) В член 3, параграф 1 се добавя следната алинея:

„Използването на вътрешна информация посредством отмяна или изменение на нареждане или всяко друго търговско действие във връзка с енергиен продукт на едро, за който се отнася информацията, когато нареждането е издадено преди съответното лице да разполага с вътрешната информация, също се счита за търговия с вътрешна информация.“

- 5) Член 4 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 се добавя следната алинея:

„Участниците на пазара разкриват вътрешната информация чрез ПВИ. ПВИ гарантират, че вътрешната информация се оповестява публично по начин, който дава възможност за бърз достъп до тази информация, включително чрез уебсайт или ясен приложно-програмен интерфейс, и пълна, точна и навременна оценка на тази информация от страна на обществеността.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Оповестяването на вътрешна информация, включително в обобщен вид, в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета (*) или Регламент (ЕО) № 715/2009, и с насоките и мрежовите кодекси, приети съгласно посочените регламенти, представлява ефективно, но не непременно навременно и публично разкриване на тази информация по смисъла на параграф 1 от настоящия член.“;

(*) Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54).“;

в) вмъква се следният параграф:

„4а. До 8 май 2025 г. Агенцията разработва и управлява платформа, която служи като специфична за сектора точка за електронен достъп до вътрешна информация, разкрита съгласно параграф 1.“

б) Вмъква се следният член:

„Член 4а

Лицензиране и надзор на платформата за вътрешна информация

1. ПВИ упражнява дейност единствено след като Агенцията е направила оценка дали тази ПВИ отговаря на изискванията, определени в параграфи 3, 4 и 5, и е лицензирала нейната дейност. Агенцията установява регистър на ПВИ, които тя е лицензирала съгласно настоящия параграф. Регистърът на ПВИ е публично достъпен и съдържа информация за услугите, за които ПВИ е лицензирана. Агенцията извършва редовен преглед във връзка със спазването от страна на ПВИ на параграфи 3, 4 и 5.

2. ПВИ, регистрирани от Агенцията съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията (*) и включени в изготвения от Агенцията списък на ПВИ, могат да продължат да извършват дейността си, докато Агенцията вземе решение за лицензиране съгласно настоящия член.

3. ПВИ установява подходящи политики и механизми за публично оповестяване на вътрешната информация съгласно член 4, параграф 1 толкова близо до оповестяването в реално време, колкото е технически възможно, и при разумни търговски условия. Вътрешната информация се предоставя и е лесно достъпна безплатно за всички цели, включително чрез уебсайт или приложно-програмен интерфейс. ПВИ разпространява тази информация ефективно и последователно, по начин, който гарантира бърз достъп до вътрешната информация, на недискриминационен принцип и по начин, който улеснява консолидирането на вътрешната информация с подобни данни, получени от други източници.

4. Вътрешната информация, която е оповестена публично от ПВИ съгласно параграф 3, включва най-малко следните данни според вида на вътрешната информация:

- а) идентификационния номер на съобщението и статуса на събитието;
- б) датата и часа на оповестяването и датата и часа на началото и края на събитието;
- в) името и идентификацията на участника на пазара;
- г) съответната тръжна зона или зона за балансиране;
- д) вида на информацията, като например неразполагаемост, прогноза и действително използване; и
- е) когато е приложимо:
 - i) вида на неразполагаемостта и вида на събитието;
 - ii) мерната единица;
 - iii) неразполагаемите, разполагаемите и инсталираните или техническите мощности;
 - iv) когато инсталираните или техническите мощности са неразполагаеми — причината за неразполагаемостта;
 - v) вида гориво;
 - vi) засегнатия актив или единица и неговия идентификационен код.

5. ПВИ прилага и поддържа ефективни административни правила, приети с цел да се избегнат конфликтите на интереси с нейните клиенти. По-специално ПВИ, която упражнява дейност и като ОП или участник на пазара, обработва цялата събрана вътрешна информация по недискриминационен начин, като прилага и поддържа подходящи процедури за разделяне на различните стопански функции.

ПВИ разполага с надеждни механизми за сигурност, с които да гарантира сигурността на средствата, чрез които се предава вътрешната информация, да сведе до минимум риска от увреждане на данните и непозволен достъп и да предотврати изтичането на вътрешна информация преди публикуването ѝ. ПВИ поддържа необходимите ресурси и разполага с резервно оборудване, за да предлага и поддържа услугите си.

ПВИ разполага с механизми, позволяващи бързо и ефективно да се провери пълнотата на докладите за вътрешната информация, да се установят пропуски и очевидни грешки и да се изиска получаването на коригирана версия на тези доклади.

6. Когато Агенцията установи, че ПВИ е нарушила което и да е от изискванията, установени в параграфи 1 — 5 от настоящия член, преди да отнеме лиценз съгласно параграф 7 от настоящия член, Агенцията предоставя на ПВИ подходящите процесуални гаранции, включително посочените в член 14, параграфи 6, 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2019/942.

7. Агенцията може да отнеме лиценза на дадена ПВИ посредством решение и да я премахне от регистъра, когато ПВИ:

- a) не е използвала лиценза в рамките на 12 месеца от датата, на която е издадено разрешението, изрично се откаже от лиценза или през предходните шест месеца не е предоставяла услуги;
- b) е получила лиценз посредством неверни твърдения или по всякакъв друг неправомерен начин;
- v) вече не отговаря на изискванията за лицензиране, определени в параграфи 3, 4 и 5;
- г) не е прекратила нарушението; или
- д) съществено и системно е нарушавала настоящия регламент.

В случай на такова решение, както е посочено в първа алинея на настоящия параграф, Агенцията посочва наличните правни средства за защита съгласно членове 28 и 29 от Регламент (ЕС) 2019/942.

ПВИ, чийто лиценз е бил отнет от Агенцията, информира всички съответни участници на пазара и осигурява плавно заместване, включително прехвърляне на данни към други ПВИ, избрани от участниците на пазара, и пренасочване на потоците от докладвана информация към други ПВИ. Агенцията предоставя разумен срок от най-малко шест месеца, за да осигури такова плавно заместване. През този период ПВИ осигурява непрекъснатост на предоставяните от нея услуги. Агенцията може обаче да предостави по-кратък срок, ако продължаването на работата на ПВИ има вероятност да застраши правилното функциониране на системата, като се има предвид сериозността на фактите, довели до отнемането на лиценза.

Агенцията уведомява без неоправдано забавяне националния регулаторен орган в държавата членка, в която е установена ПВИ, за всяко решение за отнемане на лиценза на ПВИ съгласно първата алинея и информира участниците на пазара за това.

8. До 8 май 2025 г., Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 20 за допълване на настоящия регламент, като определя:

- a) средствата, с които ПВИ трябва да изпълнява посоченото в параграф 3 от настоящия член задължение за предоставяне на вътрешна информация;
- b) съдържанието и всички съответни допълнителни подробности за вътрешната информация, оповестена публично съгласно параграфи 3 и 4 от настоящия член, по начин, който позволява оповестяването на изискваната съгласно настоящия член информация;
- v) конкретните организационни изисквания за изпълнението на параграф 5 от настоящия член;
- г) подробностите относно процеса на отнемане на лиценз на ПВИ, посочен в параграф 7 от настоящия член;
- д) процедурните гаранции, посочени в параграф 6 от настоящия член;
- e) подробностите относно процеса на плавно заместване, посочен в параграф 7 от настоящия член;

ж) подробните правила за информиране на участниците на пазара за решение за отнемане на лиценза на дадена ПВИ;

(*) Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията от 17 декември 2014 г. за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването на данни (ОВ L 363, 18.12.2014 г., стр. 121).“

7) Въмъква се следният член:

„Член 5а

Алгоритмична търговия

1. Участник на пазара, който извършва алгоритмична търговия, разполага с ефективни системи и механизми за контрол на риска, подходящи за дейността му, за да гарантира, че системите му за търговия са устойчиви и имат достатъчен капацитет, че в тях са заложили подходящи прагове и ограничения за търговията и че не допускат предаването на грешни нареждания за търгуване или действието на системите не причинява или допринася по друг начин за смущения във функционирането на пазара. Участникът на пазара също така разполага с ефективни системи и механизми за контрол на риска, за да гарантира, че системите за търговия са в съответствие с настоящия регламент и с правилата на ОП, с който е свързан. Участникът на пазара разполага с ефективни правила за осигуряване на непрекъснатост на дейността при срив на системите му за търговия и гарантира, че системите му преминават пълни изпитвания и се наблюдават по подходящ начин, за да се осигури спазването на предвидените в настоящия параграф изисквания.

2. Участник на пазара, който извършва алгоритмична търговия в държава членка, уведомява за това националния регулаторен орган на държавата членка, в която е регистриран съгласно член 9, параграф 1, и Агенцията.

Националният регулаторен орган на държавата членка, в която участникът на пазара е регистриран съгласно член 9, параграф 1, може да изиска от него да предоставя редовно или ad hoc описание на естеството на стратегиите си за алгоритмична търговия, подробни сведения за параметрите или ограниченията за търговията, заложили в системата за търговия, за основните механизми за контрол на спазването и за контрол на риска, въведени с цел гарантиране на спазването на изискванията, предвидени в параграф 1 от настоящия член, и сведения за изпитванията на системите му за търговия.

Участникът на пазара прави необходимото да съхранява за срок от пет години документация по въпросите, посочени в настоящия параграф, и гарантира, че тази документация е достатъчна, за да позволи на националния регулаторен орган на държавата членка, където участникът в пазара е регистриран съгласно член 9, параграф 1, да следи спазването на настоящия регламент.

3. Участник на пазара, който предоставя пряк електронен достъп до ОП, уведомява съответно националния регулаторен орган на държавата членка, в която участникът на пазара е регистриран съгласно член 9, параграф 1, и Агенцията.

Националният регулаторен орган на държавата членка, в която участникът на пазара е регистриран съгласно член 9, параграф 1, може да изиска от него да предоставя редовно или ad hoc описание на системите и механизмите за контрол на риска, посочени в параграф 1 от настоящия член, и доказателства за прилагането им.

Участникът на пазара прави необходимото да съхранява за срок от пет години документация по въпросите, посочени в настоящия параграф, и гарантира, че тази документация е достатъчна, за да позволи на националния регулаторен орган на държавата членка, където участникът в пазара е регистриран съгласно член 9, параграф 1, да следи спазването на настоящия регламент.

4. Настоящият член не засяга задълженията, предвидени в Директива 2014/65/ЕС.“

8) В член 6 параграф 1 се заменя със следното:

„1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 20:

а) за изменение на настоящия регламент като:

i) приведе в съответствие определенията, предвидени в член 2, точки 1, 2, 3 и 5, за целите на осигуряването на съгласуваност с друго приложимо право на Съюза в областта на финансовите услуги и енергетиката;

ii) осъвременява определенията, посочени в буква i), с единствената цел да се вземе предвид бъдещото развитие на пазарите за търговия на едро с енергия;

б) за допълнение на настоящия регламент чрез установяване, като взема предвид националните особености, на минимални прагове за идентифициране на събития, които, ако бъдат оповестени публично, вероятно биха повлияли значително на цените на енергийните продукти на едро.“

9) Член 7 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Агенцията наблюдава търговската дейност с енергийни продукти на едро с цел откриване и предотвратяване на търговия, основана на вътрешна информация и манипулиране на пазара или опити за такова. Тя събира данни за оценяване и наблюдение на пазарите за търговия на едро с енергия, както е предвидено в член 8.“;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Най-малко веднъж годишно Агенцията представя доклад на Комисията относно своите дейности съгласно настоящия регламент и относно прилагането от страна на Агенцията на настоящия регламент и оповестява публично този доклад. В този доклад Агенцията извършва оценка, наред с другото, на функционирането и прозрачността на различните категории пазари и на начините за търговия и може да отправи препоръки към Комисията относно правилата, стандартите и процедурите на пазарите, които биха могли да подобряват интегритета на пазара и функционирането на вътрешния пазар. Тя може също така да извърши оценка дали минимални изисквания към организирания пазари биха могли да допринесат за повишаването на прозрачността на пазара. Този доклад може да се съчетае с доклада, посочен в член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/942.“

10) Въмъкват се следните членове:

„Член 7а

Задачи и правомощия на Агенцията по отношение на оценките на цената на ВПП и бенчмарковете за ВПП

1. Агенцията изготвя и публикува оценка на дневната цена на ВПП и дневен бенчмарк за ВПП. За целите на оценката на цената на ВПП и бенчмарка за ВПП Агенцията системно събира и обработва пазарни данни за сделките с ВПП. Когато е целесъобразно, при оценката на цената се вземат предвид регионалните различия и пазарните условия.

2. Чрез дерогация от член 3, параграф 4, буква б) от настоящия регламент за участниците на пазара на ВПП се прилагат задълженията и забраните за участниците на пазара, определени в настоящия регламент. Правомощията, предоставени на Агенцията съгласно настоящия регламент и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, се прилагат и по отношение на участниците на пазара на ВПП, включително разпоредбите относно поверителността.

Член 7б

Публикуване на оценките на цената на ВПП и бенчмарковете за ВПП

1. Оценката на цената на ВПП се публикува ежедневно и не по-късно от 18:00 ч. централноевропейско време за оценката на окончателната цена на сделката. В допълнение към публикуването на оценката на цената на ВПП, Агенцията публикува ежедневно и бенчмарка за ВПП, не по-късно от 19:00 ч. централноевропейско време или веднага щом това е технически възможно.

2. За целите на настоящия член Агенцията може да използва услугите на трета страна.

Член 7в

Предоставяне на пазарни данни за ВПП на Агенцията

1. Участниците на пазара на ВПП предават ежедневно на Агенцията пазарни данни за ВПП безплатно, чрез каналите за докладване, създадени от Агенцията, в стандартизиран формат, чрез висококачествен протокол за предаване и възможно най-близко до реално време, доколкото позволяват технологиите, преди публикуването на оценката на дневната цена на ВПП (18:00 ч. централноевропейско време).

2. Комисията може да приема актове за изпълнение за определяне на момента, в който пазарните данни за ВПП трябва да бъдат предадени преди посоченото в параграф 1 публикуване на оценката на дневната цена на ВПП. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2.

3. Когато е целесъобразно, Агенцията издава след консултация с Комисията насоки по отношение на:

а) елементите от информацията, която трябва да се докладва, в допълнение към настоящите подробни данни за подлежащите на докладване сделки и основните данни съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, включително оферти „купува“ и „продава“; и

б) процедурата, стандартния и електронния формат и техническите и организационните изисквания за подаване на данни, които да се използват за осигуряване на изискваните пазарни данни за ВПП.

Член 7г

Качество на пазарните данни за ВПП

1. Пазарните данни за ВПП включват:
 - а) страни по договора, включително индикатор „купува“ или „продава“;
 - б) докладваща страна;
 - в) цена на сделката;
 - г) количества по договора;
 - д) стойност на договора;
 - е) интервал за пристигане на товарния кораб с ВПП;
 - ж) условия на доставка;
 - з) точки на доставка;
 - и) информация за времевия печат по отношение на всеки от изброените по-долу елементи:
 - i) датата и часа на подаване на офертата „купува“ или „продава“;
 - ii) датата и часа на сделката;
 - iii) датата и часа на докладване на офертата „купува“ или „продава“ или на сделката;
 - iv) получаването на пазарни данни за ВПП от страна на Агенцията.
2. Участниците на пазара на ВПП предоставят на Агенцията пазарни данни за ВПП в следните единици и валути:
 - а) единичните цени на сделките, офертите „купува“ и офертите „продава“ се отчитат във валутата, посочена в договора, и в евро за MWh и включват използваните обменни курсове, ако е приложимо;
 - б) количествата по договора се отчитат в единиците, посочени в договорите, и в MWh;
 - в) интервалите на пристигане се докладват като дати на доставка, изразени във формат UTC;
 - г) като точка на доставка се посочва валиден идентификатор, включен в списък на Агенцията, като посочените в списъка на съоръженията за ВПП, подлежащи на докладване съгласно настоящия регламент и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014; информацията от времевия печат се докладва във формат UTC;
 - д) ако е приложимо, формулата за цената в дългосрочния договор, от която е получена цената, се посочва в нейната цялост.
3. Агенцията издава насоки относно критериите, съгласно които един предоставящ информация субект отговаря за значителна част от пазарните данни за ВПП, подадени в рамките на определен референтен период, и относно начина, по който това обстоятелство се отчита в оценката на дневната цена на ВПП и бенчмарковете за ВПП.

Член 7д

Непрекъснатост на дейността

Агенцията редовно преразглежда, актуализира и публикува своята методика за оценка на референтната цена на ВПП и за бенчмарка за ВПП, както и методиката, използвана за докладване на пазарни данни за ВПП и за публикуване на нейните оценки на цената на ВПП и бенчмарковете за ВПП, като взема предвид становищата на доставчиците на пазарни данни за ВПП.“

11) Член 8 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Участниците на пазара или лице или образувание, изброени в параграф 4, букви б) — е), действащи от тяхно име, предоставят на Агенцията отчет за сделките на пазарите за търговия на едро с енергия, включително нарежданията за търгуване. Докладваната информация включва точно посочване на закупените и продадените енергийни продукти на едро, договорената цена и количество, датите и часовете на изпълнение, страните по сделката и междинните или крайните бенефициери по сделката и всяка друга относима информация. Участниците на пазара включват информация за своите експозиции, подробно описана по продукти, включително сделките, които се извършват извънборсово. Въпреки че цялостната отговорност се носи от участниците на пазара, след като изискваната информация бъде получена от лице или образувание, изброени в параграф 4, букви б) — е), задължението за докладване на въпросния участник на пазара се счита за изпълнено. Информацията, посочена в настоящия параграф, се предоставя чрез РМЦ“;

б) вмъкват се следните параграфи:

„1а. За целите на докладването на данни за сделките на пазарите за търговия на едро с енергия, включително нарежданията за търгуване, които сделки са въведени, сключени или изпълнени на ОП, тези ОП или трети страни от тяхно име:

а) предоставят на Агенцията данни, свързани с регистъра на нарежданията, в съответствие със спецификациите, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, като по този начин изпълняват от името на участниците на пазара задълженията им съгласно параграф 1 от настоящия член; или

б) по искане на Агенцията незабавно ѝ предоставят достъп до регистъра на нарежданията, така че Агенцията да може да следи търговията на пазарите за търговия на едро с енергия.

До 8 май 2025 г. Комисията приема актове за изпълнение, в които се уточняват допълнителните подробности относно действието на настоящия параграф, включително конкретните правила за осигуряване на ефективно докладване на данни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2.

1б. Участниците на пазара на ВПП и всяко друго лице или образувание, изброени в параграф 4, букви б) — е) от настоящия член, действащи от тяхно име, предоставят систематично на Агенцията запис на пазарни данни за ВПП в съответствие със спецификациите, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014.“;

в) в параграф 2 втората алинея се заменя със следното:

„Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2. В тях се вземат предвид съществуващите системи за докладване на сделки, чрез които се следи търговската дейност с цел разкриване на пазарна злоупотреба.“;

г) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Посочените в параграф 4, букви а) — г) от настоящия член лица и образувания, които са докладвали сделки в съответствие с Регламент (ЕС) № 600/2014 или Регламент (ЕС) № 648/2012, не са задължени да докладват повторно по отношение на тези сделки.

Без да се засяга първа алинея от настоящия параграф, актовете за изпълнение, посочени в параграфи 1а и 2, могат да позволят на организираните пазари системите за съпоставяне на сделки или системите за докладване на сделки да предоставят на Агенцията записи за сделки на едро с енергия.“;

д) параграф 4 се изменя, както следва:

i) уводното изречение се заменя със следното:

„За целите на параграфи 1, 1а и 1б информация се предоставя от“;

ii) буква г) се заменя със следното:

„г) ОП, система за съпоставяне на сделки или друго лице, което организира или извършва сделки по занятие“;

е) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Участниците на пазара предоставят на Агенцията и националните регулаторни органи информация, свързана с капацитета и използването на съоръженията за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия или природен газ или свързани с капацитета и използването на съоръжения за ВПП, включително планирана или непланирана неразполагаемост на тези съоръжения, както и вътрешна информация, която е публично оповестена съгласно член 4, с цел наблюдение на търговията на пазарите за търговия на едро с енергия. Задълженията за докладване относно участниците на пазара се свеждат до минимум чрез събирането на необходимата информация или части от нея от съществуващите източници, когато това е възможно.“

12) Член 9 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 първата алинея се заменя със следното:

„1. Участниците на пазара, които извършват сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията съгласно член 8, параграф 1, се регистрират при националния регулаторен орган в държавата членка, в която са установени или пребивават.

До 8 ноември 2024 г. участниците на пазара, установени или пребиваващи в трета държава, които сключват сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1:

- а) определят представител в държава членка, в която участниците на пазара извършват дейност на пазарите за търговия на едро с енергия, и се регистрират при националния регулаторен орган на тази държава членка. Представителят трябва да бъде определен с писмено пълномощно и да бъде упълномощен да действа от името на участниците на пазара;
- б) упълномощават определения от тях представител с цел националните регулаторни органи или Агенцията да се обръщат към него в допълнение или от тяхно име по всички въпроси, необходими за получаването, спазването и привеждането в изпълнение на решения или искания за информация, издадени във връзка с настоящия регламент;
- в) предоставят на определения от тях представител необходимите правомощия и средства, за да се гарантира тяхното ефективно и своевременно сътрудничество с националните регулаторни органи или Агенцията и да се изпълняват решенията и исканията за информация на националните регулаторни органи или Агенцията, издадени във връзка с настоящия регламент, включително като се предоставя достъп до исканата информация; и
- г) съобщават името, имейл адреса, пощенския адрес и телефонния номер на определения от тях представител на националния регулаторен орган на държавата членка, в която пребивава или е установен определеният представител, и на Агенцията.

Определянето на представител не засяга правните действия, които биха могли да бъдат предприети срещу самия участник на пазара.“;

- б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Националните регулаторни органи предават информацията от националния си регистър на Агенцията във формат, определен от Агенцията. Агенцията, в сътрудничество с тези органи, определя и публикува този формат. Въз основа на информацията, предоставена от националните регулаторни органи, Агенцията създава Европейски регистър на участниците на пазара. Националните регулаторни органи и други съответни органи имат достъп до този регистър. Съгласно член 17 Агенцията прави Европейския регистър на участниците на пазара или части от него публично достъпни, при условие че не се разкрива чувствителна в търговско отношение информация за отделните участници на пазара.“

- 13) Въмъква се следният член:

„Член 9а

Лицензиране и надзор на регистрираните механизми за докладване

1. Дейността на РМД подлежи на предварително лицензиране от Агенцията в съответствие с настоящия член.

Агенцията издава лицензи на субекти като РМД, когато:

- а) РМД е установен в Съюза; и
- б) РМД отговаря на изискванията, предвидени в параграф 3.

Агенцията издава лиценз на даден субект да извършва дейност като РМД в разумен срок и, доколкото е възможно, в рамките на три месеца от получаване на пълното заявление. Лицензът има действие и е валиден за цялата територия на Съюза и позволява на РМД да предоставя услугите, за които е получил лиценз, в целия Съюз.

РМД, регистрирани от Агенцията съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 и включени в изготвения от Агенцията списък на РМД, могат да продължат да извършват дейността си, докато Агенцията вземе решение за лицензиране съгласно настоящия член.

Лицензираните РМД отговарят на условията за издаване на лиценз, посочени в настоящия параграф и параграф 3. Лицензираните РМД уведомяват без неоправдано забавяне Агенцията за всякакви съществени изменения на условията за получаването на лиценз.

Агенцията изготвя регистър на РМД, които е лицензирала съгласно настоящия параграф. Регистърът е публично достъпен и съдържа информация за услугите, за които даден РМД е получил лиценз. Регистърът се актуализира редовно.

2. Агенцията извършва редовен преглед във връзка със спазването от страна на РМД на параграфи 1 и 3. За тази цел РМД докладват ежегодно на Агенцията за своите дейности.

3. РМД въвеждат подходящи политики и механизми за гарантиране на незабавното докладване на информацията, както се изисква съгласно член 8.

РМД прилагат и поддържат ефективни административни правила, приети с цел да се избегнат конфликти на интереси с техните клиенти. По-специално всеки РМД, който упражнява дейност и като ОП или участник на пазара, обработва цялата събрана информация по недискриминационен начин, като прилага и поддържа подходящи правила за разделяне на различните стопански функции.

РМД разполагат с надеждни механизми за сигурност, с които да гарантират сигурността и удостоверяването на автентичността на средствата, чрез които се предава информацията, да сведат до минимум риска от увреждане на данните и неправомерен достъп и да предотвратят изтичането на информация, като осигурят поверителността на данните по всяко време. РМД поддържат необходимите ресурси и разполагат с резервно оборудване, за да предлагат и поддържат услугите си.

РМД разполагат с механизми, позволяващи ефективно да се провери пълнотата на докладите за сделките, да се установят пропуски и очевидни грешки, допуснати от участника на пазара, и при възникването на такава грешка или пропуск да се съобщават подробни данни за грешката или пропуската на участника на пазара, и да се изиска получаването на коригирана версия на тези доклади.

РМД разполагат със системи, които им позволяват да откриват допуснати от тях грешки или пропуски и им дават възможност да поправят и предават или, според случая, да препредават на Агенцията правилни и пълни доклади за сделките.

4. Когато Агенцията установи, че РМД е нарушил параграф 1, 2 или 3 от настоящия параграф, преди да отнеме лиценз съгласно параграф 5 от настоящия член, тя предоставя на РМД подходящите процесуални гаранции, включително посочените в член 14, параграфи 6, 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2019/942.

5. Агенцията може да отнеме лиценза на даден РМД посредством решение и да го премахне от регистъра, когато РМД:

- a) не е използвал лиценза си в рамките на 18 месеца от датата, на която е издадено разрешението, изрично се откаже от него или през предходните 18 месеца не е предоставял услуги;
- b) е получил лиценза въз основа на неверни твърдения или по друг неправилен начин;
- v) вече не отговаря на изискванията за лицензиране, определени в параграфи 1 и 3; или
- г) съществено и системно е нарушавал настоящия регламент.

В случай на решение, както е посочено в първа алинея от настоящия параграф, Агенцията посочва наличните правни средства за защита съгласно членове 28 и 29 от Регламент (ЕС) 2019/942.

РМД, чийто лиценз е бил отнет от Агенцията, информира всички съответни участници на пазара и осигурява плавно заместване, включително прехвърляне на данни към други РМД, избрани от участниците на пазара, и пренасочване на потоците от докладвана информация към други РМД. Агенцията определя разумен срок от най-малко шест месеца, за да се осигури такова плавно заместване. През този период РМД осигурява непрекъснатост на предоставяните от него услуги. Агенцията може обаче да предостави по-кратък срок, ако продължаването на работата на РМД има вероятност да застраши правилното функциониране на системата, като се има предвид сериозността на фактите, довели до отнемането на лиценза.

Агенцията уведомява без неоправдано забавяне националния регулаторен орган в държавата членка, в която е установен РМД, за всяко решение за отнемане на лиценза на РМД съгласно първата алинея и информира участниците на пазара за това.

6. До 8 май 2025 г., Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 20 за допълване на настоящия регламент, като определя:

- a) средствата, с които РМД трябва да изпълнява посоченото в параграф 1 от настоящия член задължение;
- b) конкретните организационни изисквания за изпълнението на параграфи 2 и 3 от настоящия член;
- v) подробностите относно процеса на отнемане на лиценз на РМД, посочен в параграф 5 от настоящия член;
- г) процедурните гаранции, посочени в параграф 4 от настоящия член;

- д) подробностите относно процеса на плавно заместване, посочен в параграф 5 от настоящия член;
- е) подробните правила за информиране на участниците на пазара за решение за отнемане на лиценза на даден РМД.“

14) В член 10 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Агенцията установява механизми за обмен на информацията, която получава в съответствие с член 7, параграф 1 и член 8, с Комисията, националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите членки, националните органи за защита на конкуренцията, ЕОЦКП, EUROFISC и други имащи отношение органи на равнището на Съюза. Преди да установи тези механизми, Агенцията се консултира с тези органи.

Агенцията дава достъп до механизмите, посочени в първата алинея от настоящия параграф, само на органи, които са създали системи, даващи възможност на Агенцията да изпълнява изискванията, определени в член 12, параграф 1.

2. Националните регулаторни органи установяват механизми за обмен на информацията, която получават в съответствие с член 7, параграф 2 и член 8, с компетентните финансови органи на държавите членки, националните органи за защита на конкуренцията, националните данъчни органи и други съответни органи на национално равнище. Преди установяването на такива механизми националният регулаторен орган се консултира с Агенцията и с тези органи относно механизмите, освен когато тези механизми са установени преди 7 май 2024 г. Когато е целесъобразно, Агенцията издава необвързващи насоки, за да улесни установяването на такива механизми от националните регулаторни органи.

Националните регулаторни органи предоставят достъп до механизмите, посочени в първа алинея от настоящия параграф, само на органи, които са създали системи, даващи възможност на националните регулаторни органи да изпълняват изискванията, определени в член 12, параграф 1.“

15) Член 12 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 втората алинея се заменя със следното:

„Комисията, националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите членки, националните данъчни органи, EUROFISC, националните органи за защита на конкуренцията, ЕОЦКП и другите имащи отношение органи гарантират поверителността, надеждността и защитата на информацията, която получават съгласно член 4, параграф 2, член 7, параграф 2, член 8, параграф 5 или член 10, вземат мерки за предотвратяване на всякакви злоупотреби с тази информация и гарантират спазване на приложимото право за защита на данните.“;

- б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. До 8 май 2025 г. Агенцията разработва референтен център, съдържащ информация относно данните за пазара за търговия на едро с енергия в Съюза („референтен център“). Съгласно член 17 Агенцията оповестява публично посредством референтния център части от информацията, която притежава, при условие че не се разкрива и не може да се направи заключение за чувствителна в търговско отношение информация за отделни участници на пазара, отделни сделки или отделни пазари. Агенцията може също да оповести публично посредством референтния център обобщена информация относно ОП, ПВИ, РМД в съответствие с приложимото право за защита на данните, с изключение на чувствителна в търговско отношение информация.

Агенцията прави достъпна за научни цели своята база данни, която не е чувствителна в търговско отношение, при спазване на изискванията за поверителност.

Информацията се публикува или се предоставя с цел подобряване на прозрачността на пазарите за търговия на едро с енергия и при условие че няма вероятност да наруши конкуренцията на въпросните енергийни пазари.

Агенцията разпространява информация по справедлив начин в съответствие с прозрачни правила, които тя изготвя и оповестява публично.“

16) Член 13 се изменя, както следва:

- а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Националните регулаторни органи гарантират, че забраните, предвидени в членове 3 и 5 се спазват, и задълженията, посочени в членове 4, 7в, 8, 9 и 15, се изпълняват.

Националните регулаторни органи са компетентни да разследват всички действия, извършени на техните национални пазари за търговия на едро с енергия, и да прилагат настоящия регламент, независимо от това къде е регистриран или е задължен да се регистрира съгласно член 9, параграф 1 участникът на пазара, извършващ тези действия.

Всяка държава членка гарантира, че нейният национален регулаторен орган разполага с правомощия за разследване и правоприлагане, необходими за изпълнението на посочените в първата и втората алинеи функции. Тези правомощия се упражняват по пропорционален начин.

Тези правомощия могат да се упражняват:

- а) пряко;
- б) в сътрудничество с други органи;
- в) чрез отнасяне на въпросите до компетентните национални съдебни органи; или
- г) по препоръка на Агенцията.

Когато е целесъобразно, националните регулаторни органи могат да упражняват правомощията си за разследване в сътрудничество с ОП, система за съпоставяне на сделки или с друго лице, което по занятие организира или извършва сделки, както е посочено в член 8, параграф 4, буква г).“;

- б) добавят се следните параграфи:

„3. С цел борба с нарушенията на настоящия регламент, подкрепа и допълване на дейностите по правоприлагане на националните регулаторни органи и допринасяне за еднаквото прилагане на настоящия регламент в целия Съюз, Агенцията може, в тясно и активно сътрудничество със съответните национални регулаторни органи, да извършва разследвания, като упражнява правомощията, предоставени ѝ от членове 13а, 13б и 13в и в съответствие с тях.

4. Достатъчно време преди да упражни правомощията, посочени в параграф 3, в рамките на юрисдикцията на държава членка, в която се извършват действията, за които Агенцията има разумни основания да подозира, че са в нарушение на настоящия регламент, Агенцията информира националния регулаторен орган и другите съответни органи на тази държава членка. Агенцията може да упражнява правомощията си в тази юрисдикция, освен в случаите, когато националният регулаторен орган възрази на основание, че:

- а) официално е започнал или провежда разследване по същите факти; или
- б) е провел разследване по същите факти и е установил наличието или липсата на нарушение.

Агенцията може да продължи да упражнява правомощията си в останалите юрисдикции на тези национални регулаторни органи, които не са повдигнали възражение съгласно първа алинея, буква а). Агенцията не упражнява правомощията си, ако вече е проведено разследване по същите факти и е направено заключение за наличието или липсата на нарушение.

Националният регулаторен орган информира Агенцията за възражението си в срок от три месеца от информирането си съгласно първа алинея. В такива случаи националният регулаторен орган си сътрудничи с Агенцията, включително като:

- а) споделя информация и констатации, които са от значение за упражняването на правомощията на Агенцията съгласно параграф 3 в други съответни юрисдикции; и
- б) участва, по искане на Агенцията, в група за разследване, създадена съгласно член 16, параграф 4, буква в).

Агенцията информира Комисията за създаването на групата за разследване и, по искане на един от съответните национални регулаторни органи, Агенцията може да покани Комисията да участва като наблюдател в тази група за разследване.

5. Агенцията може да упражнява правомощията си, за да гарантира спазването на забраните, установени в членове 3 и 5, когато:

- а) се извършват или са били извършени действия по отношение на енергийни продукти на едро, предназначени за доставка в най-малко две държави членки;
- б) без да се засягат дерогациите, посочени в член 16, параграф 5, компетентният национален регулаторен орган не предприема необходимите мерки във възможно най-кратък срок, за да изпълни искането на Агенцията съгласно член 16, параграф 4, буква б), когато е налично трансгранично въздействие;

в) без да се засяга параграф 4, националният регулаторен орган изисква от Агенцията да упражни правомощията си по отношение на действията, които дори и да не попадат в обхвата на буква а) или б) от настоящия параграф, имат трансгранично въздействие.

6. Агенцията може да упражнява правомощията си, за да гарантира, че задълженията, посочени в член 4, са изпълнени, когато има вероятност съответната вътрешна информация да повлияе значително на цените на енергийните продукти на едро, предназначени за доставка в най-малко две държави членки.

7. Агенцията може да упражнява правомощията си, за да гарантира изпълнението на задълженията, посочени в член 8, когато:

а) предполагаемо нарушение засяга наблюдението от страна на Агенцията, посочено в член 7, на търговската дейност с енергийни продукти на едро в най-малко две държави членки; или

б) предполагаемо нарушение засяга качеството на обмена на информация, посочен в член 10, в най-малко две държави членки.

8. Агенцията може да упражнява правомощията си, за да гарантира, че задълженията, посочени в член 15, са изпълнени, когато лицата посочени в същия член по занятие организират или извършват сделки с енергийни продукти на едро, предназначени за доставка в най-малко две държави членки.

9. При упражняването на своите правомощия съгласно параграфи 5 — 8 Агенцията може да даде приоритет на случаите с най-значително трансгранично въздействие. За тази цел Агенцията установява критерии за определяне на случаите с най-значително трансгранично въздействие, след консултации и в сътрудничество с националните регулаторни органи.

10. С цел да се установи дали са изпълнени условията за упражняване на правомощията на Агенцията, определени в параграф 5, букви а) и б) и параграфи 6, 7 и 8, доставката на енергийни продукти на едро в рамките на тръжна зона или зона за балансиране, която обхваща територията на най-малко две държави членки, се счита за доставка в една-единствена държава членка.

Настоящият параграф не засяга възможността съответният национален регулаторен орган да предостави искане съгласно параграф 5, буква в) или да повдигне възражение съгласно параграф 4.

11. След приключване на действията, предприети за упражняване на правомощията ѝ съгласно параграфи 5 — 8, Агенцията изготвя доклад за разследването, в който се излагат констатациите на Агенцията. Докладът за разследването включва също така всички доказателства, на които се основават констатациите. Ако в доклада за разследването Агенцията счете, че е налице нарушение на настоящия регламент, тя информира съответно националните регулаторни органи на съответните държави членки и изисква те да предприемат необходимите мерки, включително, по целесъобразност, в съответствие с член 18. В доклада за разследването Агенцията може също да препоръча определени последващи мерки на съответните национални регулаторни органи и, когато е необходимо, да информира Комисията. В срок от три месеца от получаването на доклада за разследването съответните национални регулаторни органи съобщават на Агенцията и когато е необходимо — на Комисията, какви мерки считат за необходими.

12. Агенцията представя на Европейския парламент и на Съвета редовно и във всички случаи поне веднъж годишно резюмета на изготвените от нея доклади в обобщена и анонимизирана форма. Тези резюмета и тяхното съдържание се третираат като поверителни.“

17) Въмъкват се следните членове:

„Член 13а

Проверки на място от страна на Агенцията

1. Агенцията подготвя и провежда проверки на място в тясно сътрудничество и в координация с имащите отношение органи на съответната държава членка.

2. За да изпълни задълженията си, както е посочено в член 13, параграфи 5 — 8, Агенцията може да извършва всички необходими проверки на място в помещенията на разследваните лица, в които може да се съхранява търговска документация. Когато това е необходимо за целите на правилното извършване и ефикасността на проверките на място, Агенцията може да извършва проверката без предварително известяване на разследваните лица.

3. Доколкото е необходимо за проверката на място, длъжностните лица на Агенцията и лицата, упълномощени или назначени от Агенцията да извършват тази проверка на място, са оправомощени по отношение на лицата, които са обект на решение, прието от Агенцията съгласно параграф 6, да:

- a) влизат в съответните помещения на тези лица;
- б) проверяват счетоводните книги и други документи, свързани с осъществяваната от тях дейност, независимо от носителя, на който се съхраняват;
- в) вземат или придобиват под всякаква форма копия или извлечения от такива счетоводни книги или документи;
- г) запечатват служебни помещения, счетоводни книги или документи за срока и в степента, необходими за проверката.
- д) искат от който и да е представител или член на персонала на тези лица обяснения по факти или документи, свързани с предмета и целта на проверката на място, и да записват отговорите.

Освен в надлежно обосновани случаи помещенията не се запечатват за повече от 72 часа;

4. Ако съществува разумно основание да се подозира, че търговската документация, свързана с предмета на проверката на място, която може да е от значение за доказване на нарушение на настоящия регламент, се съхранява в частни помещения на директори, управители или други членове на персонала на предприятията, засегнати от разследване, Агенцията може с решение да извърши проверка на място в такива частни помещения. В такива случаи в решението, посочено в параграф 6, се посочват и причините, поради които Агенцията е стигнала до заключението, че съществува основателно подозрение.

5. Длъжностните лица на Агенцията и лица, упълномощени или назначени от Агенцията, да извършат проверки на място, упражняват правомощията си след представяне на писмено разрешение, в което се посочват предметът и целта на проверката на място.

6. Лицата, обекти на разследване, допускат провеждането на проверките на място, разпоредени с решение, което се приема от Агенцията. В решението се посочват предметът и целта на проверката на място, датата, на която тя ще започне, периодичните имуществени санкции, предвидени в член 13ж, когато съответното лице не допуска провеждането на проверката на място в съответствие с параграф 3 от настоящия член, както и правото решението да бъде предмет на контрол от Съда на Европейския съюз („Съдът“). Агенцията се консултира с националния регулаторен орган на държавата членка, в която ще се проведе проверката на място, преди да приеме такова решение.

7. По искане на Агенцията длъжностните лица на националния регулаторен орган на държавата членка, в която ще се извърши проверката на място, както и лицата, упълномощени или назначени от този национален регулаторен орган, активно подпомагат длъжностните лица на Агенцията и лицата, упълномощени или назначени от Агенцията. За тази цел те разполагат с правомощията, определени в настоящия член. При поискване длъжностни лица на националния регулаторен орган също могат да присъстват на проверката на място.

8. Когато длъжностните лица на Агенцията и лицата, упълномощени или назначени от Агенцията, установят, че дадено лице се противопоставя на проверка на място, разпоредена съгласно настоящия член, националният регулаторен орган на съответната държава членка предоставя на тях или на други съответни национални регулаторни органи необходимото съдействие, като изисква, по целесъобразност, съдействие от полицията или от равностоен правопривагащ орган, за да им се даде възможност да извършат проверката на място.

9. Ако в съответствие с приложимото национално право за проверката на място по параграф 1 или за съдействието по параграфи 7 и 8 е необходимо разрешение от национален съдебен орган, Агенцията също подава искане за такова разрешение. Агенцията може да подаде искане за такова разрешение и като предпазна мярка. В случаите, посочени в параграф 4, не се извършва проверка на място без предварително разрешение от национален съдебен орган.

10. Когато Агенцията подава заявление за разрешение, както е посочено в параграф 9, националният съдебен орган се уверява, че:

- a) решението на Агенцията е автентично; и
- б) всички мерки, които трябва да бъдат взети, са пропорционални и не са произволни или прекомерни с оглед на предмета на проверката на място.

За целите на първа алинея, буква б) от настоящия параграф националният съдебен орган може да поиска от Агенцията подробни разяснения, по-специално във връзка със съображенията, въз основа на които Агенцията подозира, че е извършено нарушение по член 13, параграф 3, както и във връзка с тежестта на предполагаемото нарушение и естеството на участието на разследваното лице. Чрез дерогация от членове 28 и 29 от Регламент (ЕС) 2019/942 решението на Агенцията подлежи на контрол единствено от страна на Съда.

Член 13б

Искане за информация

1. По искане на Агенцията всяко лице ѝ предоставя информацията, необходима за изпълнението на задълженията на Агенцията, посочени в член 13, параграфи 5 — 8. В своето искане Агенцията:

- а) се позовава на настоящия член като правно основание за искането;
- б) декларира целта на искането;
- в) посочва каква информация се изисква и в какъв формат;
- г) определя срок за предоставяне на информацията, който е съизмерим с искането;
- д) информира лицето, че отговорът на искането за информация не трябва да бъде неверен или подвеждащ.

2. За целта на исканията за информация, както е посочено в параграф 1 от настоящия член, Агенцията разполага и с правомощието да приема решения. В тези решения Агенцията, в допълнение към елементите посочени в параграф 1 от настоящия член, посочва задължението на лицето да отговори на искането, периодичните имуществени санкции, предвидени в член 13ж, когато съответното лице не се съобрази с искането, както и правото решението да бъде предмет на контрол от Съда.

Чрез дерогация от членове 28 и 29 от Регламент (ЕС) 2019/942 решението на Агенцията подлежи на контрол единствено от страна на Съда.

3. Лицата, получаващи искането за информация съгласно параграф 1 или 2, или техните представители предоставят исканата информация. Тези лица носят пълна отговорност за осигуряване на предоставената информация да е пълна, вярна и неподвеждаща.

4. Когато длъжностните лица на Агенцията и лицата, упълномощени или назначени от Агенцията, установят, че дадено лице не се съобразява с искане за информация, националният регулаторен орган на съответната държава членка по искане на Агенцията ѝ предоставя необходимото съдействие за гарантиране на изпълнението на задължението, посочено в параграф 3, включително чрез налагането на глоби в съответствие с приложимото национално право.

5. Когато длъжностните лица на Агенцията и лицата, упълномощени или назначени от Агенцията, установят, че дадено лице отказва да предостави исканата информация, Агенцията може да направи заключения във основа на наличната информация.

6. Агенцията незабавно изпраща копие от искането, посочено параграф 1, или от решението, посочено параграф 2, на националните регулаторни органи на съответните държави членки.

Член 13в

Правомощие за вземане на показания

1. За да изпълни задълженията си по член 13, параграфи 5 — 8, Агенцията може да проведе събеседване и да вземе показания от всяко лице, което даде съгласие да участва в събеседване, с цел да събере информация, свързана с предмета на разследването. Агенцията може да записва отговорите.

2. Когато събеседването по параграф 1 се провежда в помещенията на засегнатото лице, Агенцията информира националния регулаторен орган на държавата членка, на чиято територия се провежда събеседването. Длъжностните лица на националния регулаторен орган на тази държава членка могат да оказват съдействие на длъжностните лица на Агенцията и лицата, упълномощени или назначени от Агенцията, да проведат събеседването.

Член 13г

Процесуални гаранции

1. Агенцията извършва проверки на място, изисква информация и взема показания при пълно зачитане на процесуалните гаранции по отношение на разследваните от нея лица, включително:

- а) правото да не правят самоуличаващи изявления;
- б) правото да бъдат подпомагани от лице по избор;
- в) правото да използват всеки от официалните езици на държавата членка, в която се извършва проверката на място;
- г) правото да коментират засягащите ги факти преди приемането на доклада за разследването съгласно член 13, параграф 11;
- д) правото да получат копие от протокола от събеседването и да го одобрят или да добавят забележки.

Поканата за представяне на коментари по факти по силата на правото, посочено в буква г), включва резюме на фактите, отнасящи се до въпросното лице, и посочва подходящ срок за представяне на коментари. В надлежно обосновани случаи, когато е необходимо да се запази поверителността на проверката на място или на текущо или бъдещо административно или наказателно разследване от национален орган, Агенцията може да реши да отложи поканата за представяне на коментари.

2. Агенцията търси доказателства срещу разследваните от нея лица, извършва проверки на място, изисква информация и взема показания обективно и безпристрастно и в съответствие с принципа на презумпцията за невиновност.

3. Агенцията извършва проверки на място, изисква информация и взема показания при пълно спазване на приложимите правила на Съюза за поверителност и защита на данните.

4. Член 14, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2019/942 не се прилага за решенията на Агенцията, приети съгласно член 13а, параграф 6 или член 13б, параграф 2.

Член 13д

Взаимопомощ

За да се гарантира спазването на съответните изисквания, определени в членове 13–13в, националните регулаторни органи и Агенцията си съдействат взаимно в хода на дадено разследване.

Член 13е

Разследващ служител

1. За да изпълни задълженията си по член 13, параграфи 5 — 8, Агенцията може, когато счете за целесъобразно с цел да се гарантира ефективността и ефикасността на разследването и като вземе предвид наличните си вътрешни ресурси, да назначи специален разследващ служител в рамките на Агенцията, който да ръководи разследването.

2. За да изпълни своите задачи, разследващият служител може да упражнява правомощията, с които разполага Агенцията, включително правомощията, определени в членове 13а, 13б и 13в, при спазване на процесуалните гаранции, установени в член 13г. При изпълнението на своите задачи разследващият служител има достъп до всички документи и до цялата информация, събрани от Агенцията в рамките на надзорните ѝ дейности, които са от значение за провеждане на разследването.

Член 13ж

Периодични имуществени санкции

1. С решение Агенцията налага периодична имуществена санкция на разследваното лице, за да принуди това лице:

- а) да допусне провеждането на проверка на място, разпоредена с решение, прието съгласно член 13а, параграф 6;
- б) да предостави информацията, поискана с решение, прието съгласно член 13б, параграф 2.

2. Периодичната имуществена санкция се налага ежедневно, докато съответното лице не изпълни имащите отношение решения, посочени в член 13а, параграф 6 или член 13б, параграф 2.

3. Периодичната имуществена санкция е ефективна и пропорционална. За тази цел размерът на периодичната имуществена санкция, в случай на юридически лица, е 3 % от средния дневен оборот през предходната финансова година или, по отношение на физическите лица — 2 % от средния дневен доход през предходната календарна година. Периодичната имуществена санкция се изчислява от датата, посочена в решението за налагане на периодичната имуществена санкция.

4. Периодичната имуществена санкция може да бъде наложена за не повече от шест месеца, считано от уведомяването за решението на Агенцията.
5. Чрез дерогация от членове 28 и 29 от Регламент (ЕС) 2019/942 решението на Агенцията подлежи на контрол единствено от страна на Съда.

Член 13з

Процесуални гаранции по отношение на решения за периодични имуществени санкции

1. Независимо от член 14, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2019/942, преди да вземе решение за налагане на периодична имуществена санкция съгласно член 13з от настоящия регламент, Агенцията дава възможност на лицата, по отношение на които възнамерява да приеме такова решение, да бъдат изслушани във връзка с констатациите на Агенцията. Агенцията основава своите решения само на констатации, по които съответните лица са имали възможност да представят коментари.
2. Правото на защита на съответните лица се зачита напълно в рамките на разследването. Те имат право на достъп до документите в преписката на Агенцията, които са от значение за решението на Агенцията да наложи периодичната имуществена санкция, при условие че се зачита законният интерес на други лица във връзка със защитата на техните търговски тайни. Правото на достъп до преписката не включва достъп до поверителна информация или до вътрешни подготвителни документи на Агенцията.

Член 13и

Характер, принудително изпълнение и разпределение на периодичните имуществени санкции

1. Периодичните имуществени санкции, наложени съгласно член 13з, имат административен характер.
2. Периодичните имуществени санкции, наложени съгласно член 13ж, подлежат на принудително изпълнение.

Принудителното изпълнение се урежда от приложимите национални процесуални правила на съответните държави членки.

Заповедта за изпълнение се прилага към решението на Агенцията без други формалности, освен проверка на автентичността на решението от страна на националния орган, който правителството на всяка държава членка определя за тази цел и съобщава на Агенцията и на Съда.

Когато определеният национален орган е изпълнил по молба на Агенцията формалностите, посочени в третата алинея, Агенцията може да пристъпи към принудително изпълнение в съответствие с приложимото национално право, като отнесе въпроса директно до определения национален орган.

Принудителното изпълнение може да бъде спряно единствено с решение на Съда. Независимо от това съдилищата на съответните държавите членки са компетентни да разглеждат жалби относно редовността на принудителното изпълнение.

3. Събраните суми от периодичните имуществени санкции се разпределят в общия бюджет на Европейския съюз.

Член 13й

Контрол от Съда

Съдът разполага с неограничена компетентност да осъществява контрол върху решенията на Агенцията, с които се налагат периодични имуществени санкции. Той може да отмени, намали или увеличи наложената периодична имуществена санкция.“

- 18) Член 15 се заменя със следното:

„Член 15

Задължения на лицата, които по занятие организират или извършват сделки

1. Всяко лице, което по занятие организира сделки с енергийни продукти на едро и което има разумни основания да подозира, че дадено нареждане за търгуване или дадена сделка, включително тяхната отмяна или изменение, независимо дали са подадени на ОП или извън него, може да е в нарушение на член 3, 4 или 5, уведомява Агенцията и съответния национален регулаторен орган без допълнително забавяне, но не по-късно от четири седмици, считано от деня, в който това лице е узнало за подозрителното събитие.

2. Всяко лице, извършващо по занятие сделки съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 596/2014, което също извършва сделки с енергийни продукти на едро, които не са финансови инструменти, и което има разумни основания да подозира, че дадено нареждане за търгуване или дадена сделка, включително тяхната отмяна или изменение, независимо дали са подадени на ОП или извън него, може да е в нарушение на член 3, 4 или 5 от настоящия регламент, уведомява Агенцията и съответния национален регулаторен орган без допълнително забавяне и при всички случаи не по-късно от четири седмици, считано от деня, в който това лице е узнало за подозрителното събитие.

3. Лицата, посочени в параграфи 1 и 2, създават и поддържат ефективни правила, системи и процедури за:

- a) установяване на потенциални нарушения на член 3, 4 или 5;
- б) осигуряване на гаранции, че техните служители, извършващи дейности по наблюдение за целите на настоящия член, не са изложени на конфликт на интереси и действат независимо;
- в) разкриване и докладване на подозрителни нареждания и сделки.

4. Без да се засяга Регламент (ЕС) № 596/2014, лицата, които по занятие организират или извършват сделки, подлежат на правилата за уведомяване на държавите членки, в които е регистриран участникът на пазара, участващ в потенциалното нарушение, и в които се доставя енергийният продукт на едро. Уведомлението се изпраща до националните регулаторни органи на тези държави членки.

5. До 8 май 2025 г. и всяка година след това Агенцията, в сътрудничество с националните регулаторни органи, изготвя и публикува доклад с обобщена информация в съответствие с приложимото право за защита на данните, без да се включва чувствителна в търговско отношение информация, относно прилагането на настоящия член, по-специално относно:

- a) правилата, системите и процедурите, посочени в параграф 3, и тяхната ефективност;
- б) анализа на националните регулаторни органи на съмнителните сделки и действията им в отговор на лошото качество на докладването и недокладването на съмнителни сделки, както и дейността им във връзка с изпълнението и наказанията.“

19) Член 16 се изменя, както следва:

a) параграф 1 се изменя, както следва:

i) втората алинея се заменя със следното:

„Агенцията публикува, когато е целесъобразно, необвързващи насоки относно:

- a) прилагането на определенията, установени в член 2, включително по отношение на съставянето на неизчерпателен списък на съответните междинни етапи при продължителен процес в случаите, когато информацията сама по себе си отговаря на критериите, предвидени в член 2, точка 1; и
- б) неизчерпателните показатели и примери за пазарно поведение във връзка с манипулиране на пазара, както и търговия с вътрешна информация, както е посочено в член 3.“;

ii) четвърта алинея се заменя със следното:

„Националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите членки, националните органи за защита на конкуренцията и националните данъчни органи установят подходящи форми на сътрудничество, за да осигурят навременно, ефективно и ефикасно разследване и правоприлагане и за да допринесат за съгласуван и последователен подход към разследването, съдебното производство и прилагането на настоящия регламент и съответното финансово и конкурентно право.“;

б) в параграф 2 се добавя следната алинея:

„Преди да приеме решение за установяване на нарушение на настоящия регламент, националният регулаторен орган може да информира Агенцията и да ѝ предостави резюме на случая и на предвиденото решение на официален език на съответната държава членка. След като приеме решение за установяване на нарушение на настоящия регламент, националният регулаторен орган предоставя това решение на Агенцията, включително информация за датата на приемането му, имената на лицата, които са обект на наказания, члена от настоящия регламент, който е бил нарушен, и наложеното наказание. Същевременно националният регулаторен орган съобщава на Агенцията каква информация е разкрил пред обществеността, както е посочено в член 18, параграф 6, и незабавно информира Агенцията за евентуални последващи промени в тази информация. Агенцията поддържа публичен списък на информацията, която националните регулаторни органи са разкрили пред обществеността, както е посочено в член 18, параграф 6.“;

в) параграф 3 се изменя, както следва:

i) буква а) се заменя със следното:

„а) националните регулаторни органи обработват докладите за възможни нарушения на настоящия регламент без неоправдано забавяне и, ако е възможно, в срок от една година от датата на получаване на тези доклади, информират компетентния финансов орган на своята държава членка и Агенцията, когато имат разумни основания да подозират, че на пазарите за търговия на едро с енергия се извършват или са били извършени действия, които представляват пазарна злоупотреба по смисъла на Регламент (ЕС) № 596/2014 и които засягат финансовите инструменти, предмет на член 2 от посочения регламент; за тези цели националните регулаторни органи могат да установят подходящи форми на сътрудничество с компетентния финансов орган в своята държава членка;“;

ii) добавя се следната буква:

„д) Агенцията и националните регулаторни органи информират компетентните национални данъчни органи и EUROFISC, когато имат основателни причини да подозират, че на пазара за търговия на едро с енергия се извършват или са били извършени действия, които е вероятно да представляват данъчна измама.“

20) Въмъкват се следните членове:

„Член 16а

Делегиране на задачи и задължения

1. Националните регулаторни органи могат да делегират задачи и отговорности на Агенцията или на друг национален регулаторен орган — със съгласието на органа, на който се делегират, и при спазване на условията, определени в настоящия член. Държавите членки могат да определят специфични правила относно делегирането на отговорности, които трябва да бъдат спазвани, преди техните национални регулаторни органи да сключат споразумения за делегиране, и могат да ограничат обхвата на делегирането до необходимото за упражняване на ефективен надзор над участниците или групите на пазара.

Агенцията може да подпомага националните регулаторни органи, като издава необвързващи насоки или обменя най-добри практики относно делегирането на задачи и отговорности между компетентните национални регулаторни органи.

2. Делегирането на задачи и отговорности води до преразпределяне на компетентностите, предвидени в настоящия регламент. Процедурата, правоприлагането и административният и съдебният контрол, свързани с делегираните отговорности, се уреждат от правото на държавите членки, в които се намира органът, на който се делегират.

3. Националните регулаторни органи уведомяват Агенцията за всички споразумения за делегиране, които имат намерение да сключат. Те сключват тези споразумения най-рано един месец след като са информирали Агенцията.

4. Агенцията може да даде становище по планирано споразумение за делегиране, за което е уведомена съгласно параграф 3, в срок от един месец от получаване на уведомлението.

5. Агенцията публикува чрез подходящи средства всяко споразумение за делегиране, сключено от националните регулаторни органи, за да се гарантира, че всички съответни страни са надлежно информирани.

Член 16б

Насоки и препоръки

1. С оглед установяването на последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на Съюза и осигуряването на единно, еднакво и последователно прилагане на правото на Съюза, Агенцията издава насоки и препоръки към всички национални регулаторни органи или към всички участници на пазара и препоръки към един или повече национални регулаторни органи или към един или повече участници на пазара относно прилагането на членове 3 — 5а, 8, 9 и 9а и член 10, параграф 1.

2. В рамките на подходящ и реалистичен срок Агенцията провежда подходящи обществени консултации със съответните участници на пазара относно издадените от нея насоки и препоръки и анализира потенциалните разходи и ползи от издаването на такива насоки и препоръки. Тези консултации и анализи са пропорционални спрямо обхвата, естеството и въздействието на насоките или препоръките.

3. Националните регулаторни органи и участниците на пазара надлежно вземат предвид тези насоки и препоръки.

4. Националните регулаторни органи могат редовно да информират Агенцията за изпълнението на отправените към тях насоки или препоръки.
5. Ако това се изисква от дадена насока или препоръка, участниците на пазара уведомяват Агенцията за изпълнението на конкретната насока или препоръка. По искане на Агенцията участниците на пазара обосновават такова уведомление по ясен и подробен начин.
6. В срок от 12 месеца от издаването на насоките или препоръките съгласно параграф 1 Агенцията може да проведе консултация, включително с националните регулаторни органи или участниците на пазара, за да оцени целесъобразността и ефективността на тези насоки или препоръки.
7. Агенцията включва издадените от нея насоки и препоръки в доклада, посочен в член 19, параграф 1, буква к) от Регламент (ЕС) 2019/942.“

21) В член 17 параграф 3 се заменя със следното:

„3. Поверителна информация, получена от посочените в параграф 2 лица по време на изпълнението на техните задължения, не може да се разкрива на никакви други лица или органи, освен в резюмирана или обобщена форма, така че да не може да се разпознаят отделни участници на пазара, без това да засяга случаи, попадащи в обхвата на наказателното право, други разпоредби на настоящия регламент или друго приложимо право на Съюза.“

22) Членове 18 и 19 се заменят със следното:

„Член 18

Санкции

1. Държавите членки установяват правилата относно санкциите, приложими за нарушения на настоящия регламент, и вземат всички мерки, необходими за обезпечаване на тяхното прилагане. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, като отразяват естеството, продължителността и сериозността на нарушението, причинените на потребителите вреди и потенциалните ползи от търговията, основана на вътрешна информация и манипулиране на пазара.

Без да се засягат наказателноправните санкции и без да се засягат надзорните правомощия на националните регулаторни органи съгласно член 13, държавите членки, в съответствие с националното право, предвиждат националните регулаторни органи да имат правомощието да приемат подходящи административни глоби и други административни мерки във връзка с нарушенията на настоящия регламент, посочени в член 13, параграф 1.

Държавите членки уведомяват подробно Комисията и Агенцията за тези разпоредби и незабавно ги уведомяват за всякакви последващи изменения, които засягат тези разпоредби.

2. Когато в правната система на държавата членка не са предвидени административни глоби, настоящият член може да се прилага по такъв начин, че процедурата по налагане на глоби да се инициира от компетентния орган и да се налага от компетентните национални съдилища, като в същото време се гарантира, че тези средства за правна защита са ефективни и имат ефект, равностоен на административни глоби, налагани от надзорни органи. Във всички случаи наложените глоби са ефективни, пропорционални и възпиращи. Тези държави членки уведомяват Комисията за разпоредбите на своите правни актове, които приемат съгласно настоящия параграф до 8 май 2026 г., и уведомяват Комисията незабавно за всяко последващо изменение, което ги засяга.

3. Държавите членки, в съответствие с националното право и с принципа *ne bis in idem*, гарантират, че националните регулаторни органи имат правомощието да налагат поне следните административни глоби и други административни мерки във връзка с нарушения на настоящия регламент:

- a) изискване да се прекрати нарушението;
- b) нареждане на принудително възстановяване на реализираната печалба или избегнатата загуба в резултат на нарушенията, доколкото размерът им може да бъде определен;
- b) издаване на предупреждения или известия за обществеността;
- г) налагане на периодични имуществени санкции;
- д) налагане на административни глоби.

4. По отношение на физическите лица — максималните административни глоби, посочени в параграф 3, буква д), са както следва:

- a) за нарушения на членове 3 и 5 — най-малко 5 000 000 EUR;

б) за нарушения на членове 4 и 15 — най-малко 1 000 000 EUR;

в) за нарушения на членове 8 и 9 — най-малко 500 000 EUR.

Независимо от параграф 3, буква д), размерът на административната глоба не надвишава 20 % от годишния доход на съответното физическо лице за предходната календарна година. Когато физическото лице пряко или косвено се е облагодетелствало финансово от нарушението, размерът на административната глоба е най-малко равен на получената облага.

5. По отношение на юридическите лица — максималните административни глоби, посочени в параграф 3, буква д), са както следва:

а) за нарушения на членове 3 и 5 — 15 % от общия годишен оборот за предходната финансова година;

б) за нарушения на членове 4 и 15 — 2 % от общия годишен оборот за предходната финансова година;

в) за нарушения на членове 8 и 9 — 1 % от общия годишен оборот за предходната финансова година.

Независимо от параграф 3, буква д), размерът на административната глоба не надвишава 20 % от годишния оборот на съответното юридическо лице за предходната финансова година. Когато физическото лице пряко или косвено се е облагодетелствало финансово от нарушението, размерът на административната глоба е най-малко равен на получената облага.

6. Държавите членки гарантират, че националният регулаторен орган може да разкрива пред обществеността мерките или санкциите, наложени за нарушения на настоящия регламент, освен когато разкриването би довело до нанасянето на несъразмерно големи вреди на заинтересованите страни.

7. Държавите членки гарантират, че при определяне на вида и размера на административните глоби и другите административни мерки националните регулаторни органи вземат предвид всички отнасящи се до случая обстоятелства, включително по целесъобразност:

а) тежестта и продължителността на нарушението;

б) степента на отговорност на отговорното за нарушението лице;

в) финансовата стабилност на лицето, отговорно за нарушението, както е указано, например според общия годишен оборот на юридическо лице или годишния доход на физическо лице;

г) значимостта на реализираните печалби или избегнатите загуби от отговорното за нарушението лице, доколкото размерът им може да бъде определен;

д) доколко отговорното за нарушението лице сътрудничи на компетентния орган, без да се засяга необходимостта това лице принудително да възстанови придобитите печалби или избегнатите загуби;

е) предишни нарушения на отговорното за нарушението лице;

ж) взетите от отговорното за нарушението лице мерки за предотвратяване на повторно извършване на нарушението; и

з) дублирането на наказателни и административни производства и глоби за същото нарушение срещу лицето, отговорно за нарушението.

8. При упражняването на правомощията си да налагат административни глоби и други административни мерки съгласно параграф 1, втора алинея от настоящия член, националните регулаторни органи си сътрудничат тясно, за да се гарантира, че упражняването на техните правомощия за надзор и разследване, както и налаганите от тях административни глоби и предприеманите от тях други административни мерки са ефективни и подходящи съгласно настоящия регламент. Те координират действията си в съответствие с член 16, параграф 2 с цел да се избегнат дублиране и припокриване при упражняването на техните правомощия за надзор и разследване и при налагането на административни глоби по отношение на трансгранични случаи.

9. До 8 май 2027 г. и на всеки три години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който оценява дали санкциите за нарушения на настоящия регламент са предвидени и се прилагат последователно във всички държави членки.

Член 19

Международни отношения

Доколкото е необходимо за постигане на целите, определени в настоящия регламент, и без да се засягат съответните компетентности на държавите членки и на институциите и органите на Съюза, включително на Европейската служба за външна дейност, Агенцията може да установява контакти и да сключва административни споразумения с надзорни органи, международни организации и администрации на трети държави, по-специално с тези, които оказват въздействие върху пазара на Съюза за търговия на едро с енергия, с цел насърчаване на хармонизирането на регулаторната рамка. Тези споразумения не пораждаат правни задължения по отношение на Съюза и неговите държави членки и не възпрепятстват държавите членки и техните компетентни органи да сключват двустранни или многостранни споразумения с тези надзорни органи, международни организации и администрации на трети държави. Тези споразумения може да се отнасят до аспекти от общ интерес, като методики за събиране, анализ и оценка на данни или друга информация и други области на експертни познания.“

23) Член 20 се изменя, както следва:

а) параграфи 2 и 3 се заменят със следното:

„2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 6, параграф 1, букви а) и б), се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 28 декември 2011 г. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 4а, параграф 8, член 6, параграф 1, буква в) и член 9а, параграф 6, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 7 май 2024 г.

Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок.

Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 4а, параграф 8, член 6, параграф 1 и член 9а, параграф 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.“;

б) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Делегиран акт, приет съгласно член 4а, параграф 8, член 6, параграф 1 или член 9а, параграф 6, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

24) Въмъква се следният член:

„Член 21а

Докладване и преглед

1. До 1 юни 2027 г. и на всеки пет години след това Комисията, след като се консултира със съответните заинтересовани страни, прави оценка на прилагането на настоящия регламент, по-специално по отношение на неговото въздействие върху пазарното поведение, участниците на пазара, ликвидността, изискванията за докладване, включително относно пазарните данни за ВПП, и равнището на административната тежест за участниците на пазара, включително потенциалните пречки за навлизане на нови участници на пазара, както и резултатите от дейността на Агенцията във връзка с нейните цели, мандат и задачи. Въз основа на тези оценки Комисията изготвя доклад и го представя без неоправдано забавяне на Европейския парламент и на Съвета. Когато е целесъобразно, докладите се придружават от законодателни предложения.

2. До 1 юни 2025 г. Комисията оценява ефективността на въвеждането на наказателни санкции от държавите членки за умишлени и сериозни случаи на пазарна злоупотреба на пазарите на Съюза за търговия на едро с енергия и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета. В доклада могат да се предложат подходящи мерки, които могат да включват представянето на законодателно предложение.“

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) 2019/942

Регламент (ЕС) 2019/942 се изменя, както следва:

- 1) В член 6 параграф 8 се заличава
- 2) Член 12 се изменя, както следва:
 - а) буква в) се заменя със следното:

„в) провежда и координира разследвания съгласно членове 13 — 13в и член 16 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.“;
 - б) добавят се следните букви:

„г) лицензира и упражнява надзор върху платформи за вътрешна информация и регистрирани механизми за докладване съгласно членове 4а и 9а от Регламент (ЕС) № 1227/2011;

д) разполага с правомощието да налага периодични имуществени санкции в случаите, посочени в член 13ж от Регламент (ЕС) № 1227/2011.“
- 3) В член 32 параграф 1 се заменя със следното:

„1. На ACER се дължат такси за събирането, третирането, обработването и анализирането на информацията, докладвана от участниците на пазара или от лицата или субектите, докладващи от тяхно име съгласно член 8 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, и за разкриването на вътрешна информация съгласно членове 4 и 4а от посочения регламент. Таксите се заплащат от регистрираните механизми за докладване и платформите за вътрешна информация. Приходите от тези такси могат да покриват също така разходите на ACER за упражняване на правомощията за надзор и разследване съгласно членове 13 — 13в и член 16 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.“

Член 3

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Чрез дерогация от параграф 1 се прилагат следните дати:
 - а) член 1, точки 6 и 13, по отношение на членове 4а, параграфи 1 — 7 и член 9а, параграфи 1 — 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, се прилагат на датата, на която делегираните актове, приети съгласно посочените точки, влизат в сила;
 - б) член 1, точка 10, по отношение на членове 7а — 7д от Регламент (ЕС) № 1227/2011, се прилага от 1 януари 2025 г.;
 - в) член 1, точка 18 по отношение на член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 се прилага от 8 ноември 2024 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 11 април 2024 година.

За Европейския парламент

Председател

R. METSOLA

За Съвета

Председател

H. LANBIV